

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

15^E JAARGANG

WOENSDAG 25 JUNI 1930

No. 756

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 6729.

24 JUNI 1930.

Het is wel bijna overbodig om het overzicht van onze geldmarkt aan te vangen met de medeeling, dat de middelen overvloedig bleven. Call-gelden waren moeilijk te plaatsen; groote bedragen bleven renteloos in de kassen der banken of op haar rekeningen bij De Nederlandsche Bank. De noteering voor call-geld schommelde tusschen $\frac{1}{2}$ en 1 pCt. De vraag naar wissels voor buitenlandsche rekening is deze week blijven aanhouden, zoodat de noteering voor privaat-disconto geleidelijk aan tot $1\frac{1}{4}$ pCt. terugliep. Op het laatst was er echter voor dezen prijs geen animo meer en hielden geldgevers zich wat terug, zoodat de stemming tenslotte iets vaster was. Prolongatie noteerde $1\frac{1}{4}$ —2 pCt.

De balans van De Nederlandsche Bank geeft weinig veranderingen van beteekenis te zien. De post binnenlandsche wissels daalde met f 800.000. De beleeningen blijken met f 2,3 millioen te zijn teruggelopen.

De goudvoorraad der Bank bleef weder zoo goed als onveranderd. De zilvervoorraad klom met f 600.000. De post papier op het buitenland bleef ongeveer op dezelfde hoogte, terwijl de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans een vermindering van f 5,1 millioen te aanschouwen geven.

De biljettencirculatie daalde met f 15,2 millioen. Het tegoed van het Rijk nam met f 4,9 millioen toe. De rekening-courant-saldi van anderen stegen met

f 2,9 millioen. Het beschikbaar metaalsaldo bedraagt f 3,7 millioen meer dan verleden week. Het dekkingspercentage is nagenoeg 54.

* * *

De wisselmarkt bleef onbelangrijk. Door de groote geldruimte trokken de koersen hier aan. Ponden kwamen van $12.08\frac{1}{4}$ op $12.09\frac{5}{16}$. De Dollars waren niet-tegenstaande de disconto-verlaging in New-York vaster; zij kwamen van 2.4870 op 2.4889, na voorbijgaand 2.4893 te hebben genoteerd. Dollars in Londen waren 4.8580—4.8597 $\frac{1}{2}$ —4.8586. Ook Marken ondergingen geen invloed van de disconto-verlaging; zij monteerden van 59.33 tot 59.36. Op het eind van den laatsten dag kwam er plotseling een groot aanbod; slot $59.33\frac{1}{2}$ latend, zonder koopers. (Ponden in Duitschland $20.37\frac{1}{2}$ biedend). Fransche Francs weder beter: 9.77 na 9.76. (Ponden in Parijs 123.77). De overige wissels alle hooger in sympathie met de hoofd-deviezen: Belga's $34.72\frac{1}{2}$, Zwitsersche Francs heel vast 48.23, Lires 13.03 $\frac{1}{2}$. Peseta's konden zich aanvankelijk wat verbeteren en stegen van 29.10 tot 29.40, waarop weder een daling tot $28.97\frac{1}{2}$ volgde. Zloty's 27.92. Yen bleven ca. 1.23, niet 1.25, zooals de vorige maal abusievelijk vermeld. Rupees 89%. Argentijnsche Pesos $92\frac{1}{2}$ —91 $\frac{1}{2}$ —92. Rio fractioneel beter: 28.

Termijnen flauwer, beïnvloed door de vraag naar contante wissels. Een- en driemaands Ponden noteerden tenslotte resp. $\frac{11}{16}$ — $\frac{5}{8}$ en $1\frac{1}{4}$ — $1\frac{1}{8}$, Dollars 16—14 en 27—25; Marken $5\frac{1}{4}$ —4% en 11—10 alles déport.

LONDEN, 23 JUNI 1930.

Daggeld was in de afgelopen week vrij gemakkelijk, terwijl er tevens vraag bestond naar geld tot begin Juli voor 3 pCt. en een fractie daarboven.

Einde Juni wordt er gewoonlijk op vrij ruime schaal van de Bank van Engeland geleend en vanaf morgen zullen er ook ditmaal wel belangrijke bedragen op die wijze op de markt komen. Heden werd $3\frac{1}{4}$ pCt. tot begin Juli betaald om morgen de Bank te kunnen vermijden.

Disconto hield zich eerst vast, maar na de verlaging in New-York en Berlijn kon de markt hier den invloed daarvan niet ontgaan. De noteering brokkelde af en is heden 2% pCt.

Het koersverloop van de nieuwe Deutsche Herstelleening was teleurstellend. De koers daalde met 2 pCt. en noteert nu $1\frac{1}{4}$ pCt. disagio. De slechte inschrijvingsresultaten in Amsterdam maakten een ongunstigen indruk.

DE JONGSTE POGINGEN TOT STABILISERING EN „UNITIZATION" DER PETROLEUMINDUSTRIE.

De meeste der groote petroleumconcerns, afgezien misschien van de ietwat eigenzinnige Gulf Oil, zijn in beginsel bereid tot een overeenkomst betreffende de *regeling der ruwoliewinning* in de Ver. Staten en vervolgens over de geheele wereld. Echter verklaart zelfs deze maatschappij, in principe aan een dergelijke regeling te willen medewerken. Bij het nagaan der bevestigde redenen voor deze algemeene bereidwilligheid valt een merkwaardige *wijziging in het doel* vast te stellen. Het begin der beweging dateert van ongeveer 1921. Destijds begon men in Amerika er zich rekenschap van te geven, dat de olieterreinen der Ver. Staten, hoe onuitputtelijk zij ook wel mogen lijken, toch niet werkelijk onuitputtelijk zijn¹⁾ en ten tweede, dat de meeste der tzentertijd bekende velden buiten de Ver. Staten niet door Amerikanen, doch door Engelsch-Nederlandsche belangen worden gecontroleerd. De tegenwoordige President der Ver. Staten, toen Staatssecretaris van Handel, de heer Hoover, riep de leiders der grootste petroleumondernemingen bij zich, zette hun dezen stand van zaken uiteen en spoorde hen tevens dringend aan, zich *buiten de Ver. Staten van olieterreinen te verzekeren*. *M.a.w. inauguratie van de buitenlandsche expansie der Amerikaansche oliemaatschappijen door de Amerikaansche Regeering zelve*. Ten deele zeker uit werkelijke bezorgdheid, ten deele ongetwijfeld ook om de openbare meening te winnen ten gunste van de zoo welwillende houding der Regeering ten aanzien der niet bovenmatig geliefde oliemaatschappijen, werd in de pers luid en aanhoudend gewezen op het gevaar eener uitputting van de Amerikaansche petroleumreserves, en daarmee op dat van een ontzaglijke prijsstijging der benzine, maar ook op het gevaar ten opzichte der voorziening der Ver. Staten in geval van oorlog.

President Coolidge stelde in 1924 een uit de Staatssecretarissen van Binnenlandsche Zaken, van Oorlog, Marine en Handel bestaanden *Federal Oil Conservation Board* in, welke sindsdien in wisselende samenstelling steeds nauw met de petroleumindustrie heeft samengewerkt. Het meest representatieve en grootste lichaam daaruit, het *American Petroleum Institute*, liet door een Comité van elf personen het vraagstuk der uitputting van de Amerikaansche oliereserves onderzoeken — niet het eerste onderzoek van dien aard. Het kwam in 1925 tot de conclusie, dat met de tot dusverre gevolgde productiemethoden slechts nog betrekkelijk weinige jaren petroleum in voldoende hoeveelheid tot de tegenwoordige prijzen zou kunnen worden geleverd. Daarom scheen het wel dubbel verwerpelijk, roofofbouw te plegen op dit onvervangbare goed, hetzij dan dat deze gelegen was in de productie of ondoelmatige behandeling van de ruwe olie bij de verwerking. De begrippen der *technische en economische verkwisting* hielden hun intocht.

Viel het nog wel te rechtvaardigen, de petroleumterreinen zoo snel mogelijk leeg te halen? Was het toelaatbaar, dat het aanboren van een bron aanstonds aanleiding werd tot het ten spoedigste neerlaten van een ontelbaar aantal andere boringen, uit vrees, dat de nabuur nog sneller zijn boring zou voltooiën en aldus de olie, welke zich helaas niet bekommert om aan de aardoppervlakte getrokken grenslijnen, ook onder het terrein van den eersten vinder of bezitter zou aftappen? Was het niet mogelijk, ja zelfs noodzakelijk, in plaats van dit „competitive drilling" (wedstrijd in het boren) een economisch gezonder systeem te stellen? Slechts langzaam was de industrie daartoe te bekeeren. Een of twee mannen wezen den

¹⁾ Sindsdien hebben nieuwe ontdekkingen van de rijkste velden wijswaar het tijdstip van uitputting der Amerikaansche reserves naar een verdere toekomst dan ooit kon worden gehoopt, verschoven; maar aan de juistheid der opvatting, dat de oliereserves niet onuitputtelijk zijn, verandert dit feit natuurlijk niets.

INHOUD.

Blz.

DE JONGSTE POGINGEN TOT STABILISERING EN „UNITIZATION" DER PETROLEUMINDUSTRIE door <i>Dr. Wilhelm Mautner</i>	574
Kan de invloed van seizoenbewegingen in ons betalingsverkeer op geld- en wisselmarkt hier te lande voorspeld worden? II (Slot) door <i>P. Tetrode Jr.</i> ..	577
De Rijksmiddelen	580
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Wereldsuikerproductie, -verbruik, -invoer en -uitvoer door <i>Dr. Gustav Mikusch</i>	582
AANTEKENINGEN:	
De Surinaamsche Bank in 1929	583
MAANDIJFERS:	
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen	585
Overzicht der Rijksmiddelen	586
Posterijen, Telegrafie en Telefonie	586
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	586—592
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

weg, legden den nadruk op de noodzakelijkheid van samenwerking tusschen de producenten, eischten, dat men de *afzonderlijke petroleumterreinen als groote productie-eenheden* zou beschouwen, aan de exploitatie waarvan alle daarbij belanghebbenden in verhouding van hun bezit, hadden deel te nemen. Aanvankelijk stiet dit denkbeeld op tegenstand, vooral omdat het dwang van Staatswege tot deze samenwerking vooropstelde. Maar dringender nog dan de woordvoerders van dit denkbeeld predikten de verhoudingen in de olie-industrie de noodzakelijkheid van dezen vorm van exploitatie. Thans is het, wanneer men afziet van het punt: staatsdwang of vrijwillige samenwerking, waarover nog wordt gestreden, gemeengoed bij de industrie, of althans bij het grootste en verstandigste gedeelte ervan.

Door de invoering van een dergelijke wettelijke regeling zou ook de voornaamste hindernis uit den weg zijn geruimd, welke thans een dergelijke samenwerking nog belemmert: de *bepalingen der antitrustwetten*, die zowel in den Statenbond als ook — en gedeeltelijk nog veel drastischer — in de afzonderlijke Staten alle overeenkomsten inzake productiebeperking verbieden, zoodat, om ook dit te vermelden, niet weinig van het op „conservation"-gebied verrichte meer geduld dan wel verlangd, meer stilzwijgend toegelaten dan uitdrukkelijk geoorloofd of zelfs voorgeschreven was. Want hun, die voor de productie-regeling slechts ten halve zijn gewonnen, zullen deze bepalingen wel niet eens zoo onaangenaam voorkomen, en voor den innerlijken onwil, die de „conservation" bemoeilijkt, is het typerend, dat de door den Handelssecretaris Hoover verstrekte aanwijzing, het eens te worden betreffende *amendeering van de Sherman-antitrustwet*, waarna er voor zou worden gezorgd, dat over dit amendement in het Congres werd beraadslaagd, tot dusverre niet is verwezenlijkt. Het was ongetwijfeld de overproductie van 1927, welke dan toch de meeningsverandering bij de petroleumindustrie teweeg bracht.

De „*conservation*"-politiek is in dien tijd de officiële politiek van het American Petroleum Institute geworden, verscheidene commissies van rechtsgeleerden en petroleum-vaklieden hebben *wetsontwerpen* voor een zoodanige amendeering uitgewerkt. Hun voornaamste inhoud is, dat overeenkomsten tot beperking der productie niet zijn te beschouwen als in tegenspraak met de antitrust-wetgeving, wanneer het gaat om een vermindering van overproductie en de Federal Oil Conservation Board (of een dergelijk lichaam) dien stap heeft goedgekeurd. In dat geval moet deze samenwerking niet alleen zijn veroorloofd, maar moeten onwilligen tot het achterwege laten van onnoodige boringen zelfs gedwongen kunnen worden¹⁾.

¹⁾ De antitrust-wetgeving laat reeds sedert het jaar 1919 een gemeenschappelijk optreden van Amerikaansche ondernemingen tegenover het buitenland (bij den verkoop enz.) toe. Ook de petroleumindustrie heeft anderhalf jaar geleden

Een andere moeilijkheid van staatsrechtelijken aard vormt de onzekerheid, of de *Bondsregeering* in deze aangelegenheid iets kan ondernemen, dan wel, of niet uitsluitend de *afzonderlijke Staten* desbetreffende regelingen kunnen uitvaardigen. De Regeering van den wel het meest trust-vijandigen Staat Texas heeft zelfs tenslotte besloten, overeenkomsten tot beperking der productie tusschen de petroleumproducenten toe te laten; ja meermalen werden dergelijke overeenkomsten door de betrokken autoriteiten op wensch der daarbij betrokkenen als voorschrift afgekondigd. Daarnaast en aan soortgelijke stappen in Oklahoma moet, naast aan meermalen doorgevoerde drastische prijsverlagingen der ruwe olie koopende groote maatschappijen, worden toegeschreven, dat de overproductie der laatste jaren niet nog veel grooter is geworden dan zij inderdaad was. De kroon op deze verandering vormt een door den Staat *Californië*, een der centra van overproductie, verleden jaar uitgevaardigde wet, welke bepaalde voorschriften tegen de verkwisting van gas en voor het handhaven van den gasdruk in de oliebronnen bevat. Na behandeling van het vraagstuk harer grondwettigheid voor de Rechtbank door enkele ondernemingen, welke van de productieregeling afkeerig waren, kan, waar de hoogste instantie nog geen beslissing heeft genomen, de grondwettigheid echter nog steeds niet als vaststaand worden beschouwd. De wet zal, zoodra dit zal zijn gebeurd, echter zeker dienst doen als baanbreker voor soortgelijke bepalingen in de andere Staten.

Wel kan de Bondsregeering daar, waar zij bezitster is van de petroleumvelden, deze positie gebruiken om met meer of minder drang productiebeperkingen door te voeren. Zulks geschiedde bijv. op het *Kettleman Hillsveld* in Californië, dat beschouwd wordt als het rijkste bekende terrein in genoemden Staat, doch waarvan de exploitatie ter vermindering van een catastrophale overproductie op haar aandringen achterwege blijft. Doch ook hier wordt de wettelijkheid van het standpunt der Regeering bestreden.

Men moet de kracht der antitrust-tendenzen in de Ver. Staten ook thans nog niet onderschatten. Het bijna klassieke bewijs daarvoor biedt het *optreden van den Procureur-Generaal tegen het plan eener uniforme productieregeling* in de Ver. Staten (en in de verdere toekomst ook in het grootste deel der overige wereld). In Augustus 1928 waren de leiders der grootste Amerikaansche concerns met die van de Koninklijke-Shell en de Anglo-Persian het eens geworden inzake een productie-stabilisering, welke de geheele wereld omvatte, want elke slechts tot de Ver. Staten beperkte regeling zou door verhooging der productie buiten Amerika en verhoogde invoeren van buitenlandsche olie krachteloos gemaakt kunnen worden. In Februari 1929 had de principiële overeenstemming vasteren vorm aangenomen, men had het maximumcijfer voor de productie der Ver. Staten vastgesteld en de wereld verwachtte het schouwspel der samenwerking van tevoren vijandelijke broeders, de systematische economische exploitatie van een onschatbaar product in plaats van mateloze concurrentie. Het American Petroleum Institute had een door zijn „Comité voor wereldproductie en wereldverbruik” uitgewerkt plan overgenomen. Dit paste volkomen in de gedachtenwereld van het Staatshoofd en beantwoordde aan de aanwijzingen, welke de Federal Oil Conservation Board herhaaldelijk had verstrekt. Toen evenwel het Institute, daartoe gedrongen door de ongeruste juristen der maatschappijen, den Board officieel van dit plan kennis gaf, was de President van dien Board, de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken *Dr. Willbur*, genoodzaakt den gedelegeerden van het Institute mededeeling te doen van het standpunt van den Procureur-Generaal, wien hij zijn gebruik gemaakt van de haar door de Webb-Pomerene-wet geboden gelegenheid en een Petroleum Export Association in het leven geroepen, waartoe vijftien groote ondernemingen behooren.

meening had gevraagd. Deze had echter verklaard, dat het Congres aan den Board geenerlei bevoegdheid had verleend, dergelijke overeenkomsten goed- of af te keuren; ook het American Petroleum Institute zelf twijfelde, volgens den Procureur-Generaal, eraan, of zonder toestemming der autoriteiten een dergelijke overeenkomst wel geoorloofd zou zijn, want anders had het zijn toestemming niet gevraagd. Daarmede was het plan veroordeeld.

Begrijpelijkerwijze gevoelde de Regeering zich verplicht, voor de petroleum-industrie op andere wijze de mogelijkheid van een productieregeling te openen. Een „compact”, een volgens de Grondwet der Ver. Staten geoorloofd, aan de goedkeuring der Bondsregeering onderworpen verdrag tusschen de afzonderlijke Staten, moest worden gesloten en dit moest als inhoud hebben de verplichting tot invoering van een uniforme petroleum-wetgeving. Dit plan strandde bij de z.g. *Gouverneursconferentie te Colorado Springs* op de uiteenlopende belangen der kleine en der groote petroleum-staten en op de afwijzende houding van verscheidene petroleum-menschen, waarvan velen in het harnas waren gejaagd tegen een officieus ontwerp, dat een tamelijk verstrekkenden invloed van den Staat behelsde.

Sindsdien zijn wel talrijke andere productiebeperkingen doorgevoerd, maar zulks geschiedde zooals reeds gezegd „aan den rand van de Wet”, niet op grond daarvan. In vele gevallen was de neiging tot medewerken slechts gering, de productie bereikte nog dag aan dag een nieuw record. Zoo hoog bleef deze, dat vooral in Californië zeer scherpe prijsverlagingen van de zijde der restrictie verlangende maatschappijen noodzakelijk waren om de weerspanningen te temmen. Maar zelfs toen de productie verminderde, was zij, gezien het te verwachten verbruik en de voortdurend toenemende opbrengst uit de ruwe olie, zoo hoog, dat bij den aanvang des jaars ook in het Mid-Continent nieuwe prijsverlagingen noodig waren om naast het bereikte evenwicht tusschen productie en verwerking ook dat tusschen verwerking en verbruik te verkrijgen.

Deze verlagingen hebben den overmoed der uitsluitend-producenten bezworen, maar ook geleid tot hernieuwing van een veldtocht ter bereiking van een *invoerrecht op ruwe petroleum en daaruit vervaardigde producten*. Want niet aan de eigen overproductie, maar aan de invoeren van buitenlandsche, vooral Venezolaansche ruwe olie wijt men de schuld voor den ongunstigen markttoestand. De pogingen tot verkrijging van dit invoerrecht hadden het politiek belangrijke resultaat van een breken der oude, den Senaat beheerschende coalitie tusschen Democraten en „wilde” Republikeinen, daar de Senatorenvoorzitters zich verbonden met hen, die voor een invoerrecht op timmerhout waren en met hen, die een verhooging van het invoerrecht op suiker wenschten. Daar de in de oude coalitie geslagen bres echter juist bij de stemmingen inzake het olie-invoerrecht werd gevuld door „tamme” Republikeinen, kregen de protectionisten niet hun zin. Men mag wel zeggen: gelukkig voor de petroleumindustrie. Deze meening steunt geenszins bijv. hierop, dat een zoodanig invoerrecht een breken zou hebben beteekend met de door President Hoover — die er overigens ook niets voor gevoelde — ingeleide activiteit der Amerikaansche petroleummaatschappijen in het buitenland, doch dat het de aanleiding zou hebben gevormd tot een onmiddellijke prijsverhoging voor ruwe olie. Daartoe werd het trouwens ook verlangd. De geheele geschiedenis echter der petroleumindustrie is er om te bewijzen, dat prijsverhogingen van eenige beteekenis aanstonds boorbeitels en oliepompen in beweging zetten. Een verhoging der prijzen met 50 en meer procent zou de petroleumindustrie een overproductie doen beleven, bij de catastrophale gevolgen waarvan alle vroegere ongeluksperioden in het niet zouden verzinken. Een prijsdébacle zou het verdere gevolg zijn;

krachtiger bescherming, hogere invoerrechten zouden worden verlangd en het spel kon opnieuw beginnen. Thans, nu nieuwe onderzoekingen en beringen op niet te betwijfelen wijze hebben aangetoond, dat de Vereenigde Staten rijker aan petroleum zijn dan men ooit had durven hopen, kan de mogelijkheid van een dergelijke overproductie niet meer worden weggepraat met de opmerking, dat zij in die mate door gebrek aan materiaal niet zou kunnen bestaan¹⁾.

Doch het vraagstuk van het bereiken der productieregeling met minder grove middelen dan dat van een prijsverlaging houdt evenals eertijds die kringen bezig, welke niet slechts het meest directe particuliere belang vermogen te zien. Zoo heeft het *Conservation Committee der Mineral Section van de American Bar Association* zich onlangs daarmede beziggehouden, en heeft de Petroleum Division van het *American Institute of Mining and Metallurgical Engineers Inc.* het vraagstuk grondig bestudeerd. Dit beschrijft de z.g. „unitization” of „unit operation” der olievelden als de samenvatting van allen eigendom op petroleum- en gasvelden tot één enkele bedrijfseenheid op een wijze, die het wedijveren met boren doet vermijden en toelaat, de productie door tot het uiterste gebruiken van de natuurkrachten van het veld zelf (gasdruk, enz.) te doen geschieden. De groote vraag daarbij is: gedwongen of vrijwillige „unitization”? Na grondig onderzoek komt genoemd Comité tot de conclusie, dat de volgende bezwaren: vrees, dat de „unitization” in strijd zou zijn met de antitrustwetten; de bewering, dat zij de persoonlijke controle over den eigendom zou verminderen, en vrees, dat zij het behalen van winst zou vertragen — nog afgezien daarvan, dat deze argumenten niet steekhoudend zijn — door de volgende voordeelen veel meer dan gecompenseerd zouden worden. Die voordeelen zijn:

Voor den verbruiker:

- Grootere zekerheid van geregelde en gelijkmatige aflevering;
- Lagere doorsneeprijs der producten in den loop der jaren;
- Grootere waarborg tegen monopolistische markt-beheersching;

Voor den producent:

- Geringer kapitaal vereischt;
- Geringer exploratiekosten;
- Geringer bedrijfskosten;
- Hoogere opbrengst per vlakte-eenheid;
- Hooger waarde van het gas;
- Stabieler bedrijf;
- Gemakkelijker verkoopbaarheid van het bezit;
- Grootere werkelijke controle over zijn bedrijf;
- Betrouwbaarder voorziening met ruwe olie voor de andere takken van zijn onderneming;
- Besparing in de grootte der (verwerkings-) installaties;
- Besparing bij pijpleidingen en opslagtanks.

Voor den royalty-houder:

- Stabiële prijs van de ruwe olie;
- Hoogere opbrengst per oppervlakte-eenheid;
- Hooger waarde van het gas;
- Stabieler bedrijf en daardoor stabielere inkomsten;
- Verminderd risico;
- Gemakkelijker te verkoopen belang;
- Bezit, dat tot grootere zekerheid kan worden gesteld (bij leeningen).

Voor de gemeenschap:

- Een groote, beter in evenwicht zijnde industrie;
- Stabiële arbeidsverhoudingen in de industrie;
- Blijvende vestiging van industrieën in de nabijheid (wegens de zekerheid van geregelde gaslevering);
- Constante gemeenten;

¹⁾ Zie voor meer gedetailleerde bespreking van het vraagstuk van een invoerrecht op petroleum, de artikelen van schrijver dezes in de nummers van dit tijdschrift van 19 en 26 Febr. jl.

Zekerheid der levering van petroleum voor de landsverdediging;

Langere duur van een betrouwbare binnenlandse olievoorziening voor commerciële en industriële doeleinden;

Vermindering der speculatiezucht;

Geringere behoefte aan groote petroleumondernemingen;

Verminderde monopolistische tendenzen;

Bevrijding der Regeering van de noodzakelijkheid, toezicht te houden op de petroleumindustrie;

Grootere kansen voor kleine, doch zich met alle takken der industrie bezighoudende ondernemingen.

Men ziet: niet meer zooals vroeger is het uitsluitend de vrees voor spoedige uitputting der terreinen, welke het ontzien der reserves gebiedt, doch de erkenning, dat ook de rijkste bodemschatten systematisch en niet blind voor de toekomst en het belang der gemeenschap mogen worden geëxploiteerd. Dat het juist de Amerikaanse Regeering is, die — in weerwil van alles — voor dit denkbeeld strijdt, moge voor dengene, die maar al te veel gewoon is, in de Ver. Staten het Dorado van het onbekommerde individualisme en van het onbelemmerde jagen naar winst te zien, misschien verrassend zijn. Voor ons onderwerp is het van belang, dat het juist de problemen der petroleumindustrie waren, welke dit loslaten van langen tijd voor heilig gehouden en gekoesterde opvattingen in Regeeringskringen, in de petroleum-industrie zelve en bij een gedeelte van het groote publiek bewerkten¹⁾.

De wereld-economische toekomst der petroleumindustrie en van hare grondstoffenvoorziening is evenwel niet alleen een vraagstuk van rijkdom en levensduur der petroleumreserves en van de organisatie der industrie, maar staat ook in het engste verband met de volledige benutting van het ruwe materiaal en het creëren van vervangingsmiddelen (synthetische oliën). De vorderingen, die op dit gebied vooral in Duitsland werden behaald, de verwachtingen, die van nog niet industriëel toegepaste methoden worden gekoesterd, kunnen in dit artikel niet nader worden beschouwd. Slechts moge worden opgemerkt, dat de mogelijkheid, reeds met het thans door de I.-G. Farbenindustrie A.-G. uitgewerkte, in samenwerking met de Standard Oil Co. (New Jersey) verder ontwikkelde procédé, minderwaardige ruwe oliesoorten, residu's, enz. door middel van catalytische hydroëering geheel in bruikbare eindproducten om te zetten, tegelijkertijd een toekomst opent, waarin de toepassingen van deze methode een totale omwenteling kunnen brengen — deze woorden dan niet te beschouwen als een phrase, doch als inderdaad bedoeld. Een omwenteling niet slechts voor de petroleumindustrie, maar ook voor talloze andere economische en politieke verhoudingen²⁾.

Ook voor politieke. Doch deze, welke verbonden zijn aan het feit, dat de Staten zich heden nog niet kunnen losmaken van de petroleum voor hunne machtspolitieke doeleinden, dat deze kostbare grondstof echter bijna geheel in handen van particuliere maatschappijen is en omgekeerd de petroleummaatschappijen niet den steun der Regeeringen bij haren strijd om

¹⁾ Het bovenstaande was reeds geschreven, toen in Europa bekend werd, dat het zoo juist verschenen 4e rapport van den Federal Oil Conservation Board de „unitization” tot de meest geschikte manier verklaart, om de hier behandelde problemen der petroleum-industrie op te lossen. Het woord is dus aan de vakmensen op politiek en industrieel gebied, om met behulp der juristen en der volksvertegenwoordigingen deze politiek niet slechts te bepleiten, maar haar ook wettelijk mogelijk te maken, en aldus aan de industrie en het publiek een belangrijken dienst te bewijzen.

²⁾ Zooals in het inmiddels verschenen jaarverslag der Koninklijke werd medegedeeld, heeft deze een belangengemeenschap met de groep Standard Oil/I. G. Farben op het gebied der hydroëering aangegaan, zeker een hoogst belangrijke erkenning van de mérites dezer procédés.

terreinen en wellicht ook om de afzetgebieden kunnen ontberen, vormen niet het thema van deze beschouwing, welke slechts betrekking dient te hebben op de tegenwoordige situatie en de ontwikkelingstendenzen der petroleumindustrie. Ook haar weg echter voert, moet voeren, van de daad van den enkeling en ten behoeve van den enkeling, naar de systematische samenvatting van alle krachten ten dienste van de gemeenschap.

Dr. WILHELM MAUTNER.

KAN DE INVLOED VAN SEIZOENBEWEGINGEN IN ONS BETALINGSVERKEER OP GELD- EN WISSELMARKT HIER TE LANDE VOORSPELD WORDEN?

II (Slot).

Naar aanleiding van de in het vorige nummer uitgesproken verwachtingen, zullen wij thans de gebeurtenissen op onze geld- en wisselmarkt in de afgelopen maanden aan een nadere beschouwing onderwerpen.

Opvallend is, dat — niettegenstaande de officieele discontoverlaging van 25 Maart l.l. — de stijging van het disconto in de open markt hier te lande tot $2\frac{1}{2}$ — $\frac{7}{8}$ pCt. boven dat te Londen ($2\frac{1}{16}$ — $\frac{7}{16}$ pCt.) en nabij dat te New-York ($2\frac{3}{4}$ — $3\frac{1}{2}$ pCt.) bij die van de meeste andere onderzochte jaren niet is achter gebleven, zij het dan ook, dat zij van korteren duur is geweest dan gewoonlijk. Dit laatste waarschijnlijk goeddeels als gevolg van de nog altijd dalende tendens in de noteringen op de internationale geldmarkten.

De omvang van deze stijging zal wel aan den betrekkelijk grooten afstand te wijten zijn, die er gelegen was en nog is tusschen de rentetarieven in de open markt en die van de circulatiebank; het plafond door deze laatste als het ware gevormd, kan onder die omstandigheden na een aanzienlijke stijging in de geldkoersen, deze stijging eerst opvangen.

Vervolgens vraagt de bijzonder sterke verbetering van den guldenwisselkoers dit keer de aandacht, uitgedrukt in Ponden met $5\frac{9}{16}$ en in Dollars met $\frac{7}{8}$ ct.; hiervoor kan de marge tusschen Bank- en open markt disconto althans ten deele worden aansprakelijk gesteld. Beter — want tegen lager rentekosten — dan door bijv. disconto's onder te brengen bij de Centrale Bank, kon men een deel van de noodige contante middelen verkrijgen door inperking van den aankoop voor Nederlandsche rekening van wissels, zoodat deze — die gelijk bekend in belangrijke mate transacties in den vreemde financieren — hier te lande tijdelijk bijna geen plaatsing konden vinden, en als gevolg onze vlottende vorderingen op het buitenland een stevige vermindering moesten ondergaan, welke gelijktijdig in de wisselkoersen tot uiting kon komen, en tevens in de versterking van den deviezenvoorraad van De Nederlandsche Bank een bedrag van f 38.— m/m.

De stijging der Bankbiljettencirculatie met f 85.—, die van de opeischbare schulden van De Nederlandsche Bank met f 77.—, en van haar binnenlandsche uitzettingen met f 42.— m/m. behoeft geen nader commentaar.

Eindelijk dient men zich af te vragen, wat de beteekenis is van het verkregen resultaat. Aan de realiteit van de op onze geld- en wisselmarkt gevonden seizoenbeweging valt niet te twijfelen. Het geringe aantal jaren, dat voor onderzoek in aanmerking kon komen¹⁾ en het groote verschil tusschen de onderzochte jaren, zoowel in geldmarkttechnisch opzicht als algemeen monetaire verhoudingen, brengen die realiteit in duidelijk licht.

Bedenkt men verder, dat het practisch belang van

¹⁾ De wederinvoering van den gouden standaard dateert van 29 April 1925, en de monetaire onzekerheid sinds 1914, en vóór dien het geheel andere karakter onzer geld- en wisselmarkt maken het practische belang van een onderzoek over vroegere jaren dan de behandelde van twijfelachtige waarde.

bewegingen als de hier onderzochte voornamelijk gelegen is in hun voorzienbaarheid, en verliest men daarbij niet uit het oog, dat onder normale omstandigheden de voorzienbaarheid van andere bewegingen op geld- en wisselmarkt menigmaal niet verder reikt dan enkele weken, zoo bestaat er eenige aanleiding het belang van het gevondene niet te onderschatten. Dit te meer, waar in het meerendeel der gevallen een en ander het van andere invloeden aan beteekenis schijnt te winnen.

* * *

Wanneer wederom wordt uitgegaan van den omvang van de eischen aan de Circulatiebank gesteld, dan blijkt het, dat de *ontspanning* na den April-ultimo zich bijna even snel voltrekt — tot achterin Juni — als de voorafgaande toeneming in de geldbehoefte, en in omvang bij deze vrijwel niet ten achter blijft.

De teruggang over de zeven of acht weken in kwestie, bedraagt blijkens de weekstaten over de jaren 1926—1929¹⁾, wat de Bankbiljettenomloop betreft, resp. f 89.—, 88.—, 85.—, 72.— m/m. en voor de opeischbare schulden resp. f 44.—, 57.—, 70.—, 67.— m/m. Na de in Maart en April voorafgegane inkrimping vertoonen de credit-saldi in Rek.-Crt. weer eenige stijging, hoewel in de laatste jaren minder dan vroeger, omdat het Rijk haar overtollige gelden meer dan voorheen op de geldmarkt pleegt uit te zetten.

De regelmaat van jaar tot jaar in den omvang van den teruggang nu is opvallend, en wordt blijkbaar evenmin als tevoren die in de toename, belangrijk beïnvloed door de wijze, waarop zij plaats vindt: afgifte van deviezen perkt slechts den teruggang van de posten beleeningen en soms ook disconteerings wat in — als in 1927 —, terwijl omgekeerd opname van goud en deviezen als gevolg heeft extra-afname van de binnenlandsche uitzettingen der Bank — als in 1929.

De discontokoersen in de open markt toonen — hoewel soms eerst in Juni — eveneens eenige ontspanning, ook t.o.v. van die in de andere geldcentra, met uitzondering alveer van 1927, toen discontoverhoogingen in het buitenland en dezelfde invloeden als enkele maanden tevoren (vgl. bl. 548) bijzonderen druk op onze betalingsbalans begonnen te leggen.

In de wisselkoersen evenwel noch in de verandering van de positie van De Nederlandsche Bank t.o.v. het buitenland is van die ontspanning veel terug te vinden. Wellicht, dat de verbetering der Nederlandsche betalingsbalans, die gewoonlijk tot een eind in Mei schijnt aan te houden, en de nabijge ook in andere landen gewichtige halfjaarswisseling hier storend werken.

Jaar:	1926	1927	1928	1929
a. Binnenl. uitz. Ned. Bk.	— 60	— 12	— 76	— 127
b. Buitenl. id. id.	— 7	— 50	+ 2	+ 50
+ goud				
c. a. + b.	— 67	— 63	— 74	— 78
d. £-notering te A'dam.	+ $2\frac{5}{8}$	— $1\frac{1}{8}$	+ $\frac{1}{8}$	+ $\frac{3}{8}$
e. \$-id. te id.	+ $\frac{3}{8}$	— $\frac{1}{4}$	+ $\frac{1}{8}$	+ $\frac{5}{8}$
f. Amsterdam.	14/19	13/18	18/23	17/22
g. Londen.	$2\frac{3}{4}$ — $2\frac{1}{8}$	$3\frac{1}{2}$ — $\frac{5}{8}$	4 — $\frac{1}{4}$	$5\frac{3}{8}$ — $\frac{5}{8}$
h. New-York.	$4\frac{1}{4}$ — $\frac{5}{8}$	$4\frac{5}{8}$ — $\frac{3}{8}$	$3\frac{3}{4}$ — $\frac{7}{8}$	$5\frac{3}{8}$ — $\frac{3}{8}$
	$3\frac{3}{8}$	$3\frac{3}{4}$ — $\frac{7}{8}$	$4\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{4}$	$5\frac{5}{8}$ — $\frac{1}{2}$

De vloed van extra-behoefte aan betaalmiddelen, die in de eerste dagen van Mei haar hoogtepunt vond, is einde Juni weer geëbd. Is daarmee de be-

¹⁾ 1926 van $3\frac{5}{8}$ — $21\frac{1}{6}$; 1927: $2\frac{5}{8}$ — $20\frac{1}{6}$; 1928: $30\frac{1}{4}$ — $25\frac{1}{6}$; en 1929: $6\frac{5}{8}$ — $24\frac{1}{6}$.

talingsbalans weer bevrijd van de evenwichtsverstoring, haar door den Mei-termijn bezorgd, en komen zodoende andere invloeden op onze wisselkoersen in begrijpelijker licht? Zoude m.a.w. de saldo-beweging in deze laatste en die in de positie van de Circulatiebank over het kwartaal geëindigd achterin Juni niet wellicht meer licht kunnen ontsteken over andere, ook langer aanhoudende bewegingen in de ontwikkeling van betalingsbalans, geld- en kapitaalmarkt h.t.l.?

De groote bewegelijkheid der internationale geldmarkten maakt genoegzame isoleering van een invloed als de onderzochte, die andere storende invloeden op onze betalingsbalans in intensiteit soms verre kan overtreffen, practisch vaak niet goed mogelijk, ook indien men in staat is — soms eerst achteraf — de data te bepalen, waarbinnen een bepaalde seizoenbeweging zich als het ware afspeelt, of indien dit laatste niet mogelijk blijkt, waarbinnen deze zoo goed mogelijk is geneutraliseerd.

Daarbij komt, dat statistische vastlegging van die verschillende invloeden vaak een verkeerden, en dan nog ongelijk verkeerden indruk geeft van hun uitwerking op de betalingsbalans: Datum van grensovergang van in- en uitgevoerde goederen valt uit den aard der zaak niet zonder meer samen met dien van vraag naar en aanbod van vreemde valuta, voor hun betaling allicht in het leven geroepen; noch ook de datum van eventueele overmaking met dien van storting van hier te lande aan de markt gebrachte buitenlandse emissies.

Toch moet er in dit schijnbare warnet van betalingen regelmaat bestaan, zonder welke behoorlijke afwikkeling van het economisch verkeer niet wel mogelijk zoude zijn. Betalingsgewoonten wijzigen zich over het algemeen slechts langzaam, gelijk het economisch aspect van een land als geheel; bovendien vereischen de seizoenafhankelijkheid van de land- en tuinbouw bijv., en ook die van velerlei andere bedrijvigheid, als die in gloeilampen- en textielindustrie, alle evenzeer regelmaat in de bewegingen met den tijd van de betalingsbehoeften.

Dit alles schijnt wel een poging tot onderzoek naar andere invloeden op onze betalingsbalans te motiveeren, en wel door neutralisatie gelijk eerder genoemd. Het best schijnt zich hiertoe te leenen de periode van vier maanden, die achterin Februari begint; de hoogte der Bankbiljettencirculatie wijkt dan niet veel af van die achterin Juni, en de afvloeiing van middelen naar het buitenland na afloop van de jaarwisseling heeft dan nog niet den tijd gehad — als een maand later — een veel grooteren omvang aan te nemen dan achterin Juni na afloop van den April-ultimo mogelijk is; zij het ook, dat die afvloeiing achterin Juni waarschijnlijk getemperd wordt door een nabijgen belangrijken betaaltermijn (1 Juli).

Jaar	periode	A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.
1926	± 22 Febr.-21 Juni	-2½	-½	-15	279	55	-	55 278
1927	± 21 „ -20 „	+½	-⅞	-42	223	104	+13	340
1928	± 20 „ -25 „	-1½	-⅞	+16	268	118	+12	398
1929	± 18 „ -24 „	-4⅞	-⅞	+22	230	33	+15	280
1930	± 24 „ -23 „							

A., B., C., Verandering in respect.: wisselkoersnoteringen in ct. te Amsterdam van Ponden en Dollars en positie van De Nederlandsche Bank t.o.v. het buitenland in f. m/m.

D. Invoersaldo Nederlandsche goederenhandel met het buitenland in millioenen guldens.

E. Totaalbedrag aan buitenlandse leeningen, gecmitteerd h.t.l. in id.

F. Verandering in het bedrag aan kasvorderingen op het buitenland van 's Rijks kas, in id.

G.: D. + E. + F.

N.B.: De perioden zijn met ± aangegeven, omdat zij niet geheel dezelfde zijn. De gegeven data zijn die van de weekstaten van De Nederlandsche Bank; zij gelden voor de kolommen A. t.e.m. C. Voor kolom

F. is de bij deze data meest nabij beschikbare dag van de maand van de viermaal maandelijks verschijnende publicaties omtrent den stand van 's Rijkskas genomen; voor de kolommen D. en E. de laatste dag van de maand.

Over het algemeen kan men opmerken, dat — met uitzondering van 1927 — onze betalingsbalans over het onderzochte tijdvak blijkbaar een verbetering pleegt te ondergaan, welke haar oorzaak vindt in andere dan de onder D. tot F. genoemde factoren (die respect. met gemiddeld + 15.—, 5.— en + 2.— m/m. glds. afwijken van de uit de jaarsommen berekende viermaandelijksche gemiddelden). Naast de hierboven genoemde geldmarktoorzaak, die ook in den grooteren omvang einde Juni der Rek.-crt.-saldi passiva bij De Ned. Bank schijnt te worden teruggevonden, zouden als oorzaak de dividenduitkeeringen uit den vreemde kunnen worden aangevoerd, die voor een groot deel juist in deze periode van het jaar plegen te vallen.

Wat de vier onderzochte maanden der afzonderlijke jaren betreft, speelt de credietverleening aan het buitenland een belangrijke rol, belangrijker nog dan uit de cijfers kan worden opgemaakt.

1926, en in meerdere mate nog 1927, zijn — niet het minst dank zij den lagen rentestand h.t.l. — voor de ontwikkeling en uitbreiding van het guldenaccept, en ook voor die van onze credietverleening aan het buitenland op korten termijn in anderen vorm van veel betekenis geweest. In scherpe tegenstelling daarmede staat 1928 met hier hoogere rente ten deele dan in andere groote geldcentra, welke een druk uitoefende op onze crediteurpositie op korten termijn. Weliswaar bereikten toen de vreemde emissies een hoogtepunt, doch de inschrijvingen op deze voor vreemde rekening namen ook toe, zij het dan dat deze laatste ten deele compensatie vonden in onderhandsche plaatsing van buitenlandse effecten. Wat eindelijk 1929 betreft, werpt de zuignap der New-Yorksche effectenspeculatie een schaduw over alle andere credietverleening aan het buitenland. Dat per saldo onze betalingsbalans zich toen zoo buitengewoon gunstig heeft ontwikkeld, is zonder twijfel een gevolg geweest van den gecombineerden buitengewonen steun, welke discontoverhoging van een vol procent h.t.l. tijdelijke temperingen in die speculatie en eenige vlucht voor de Deutsche valuta als gevolg van een tijdelijk ongunstig verloop der Parijsche Hersteloederhandelingen aan onze wisselkoersen verleenden.

Jammer genoeg laten deze opmerkingen zich niet met voldoende nauwkeurigheid statistisch verwerken. Voorzover hier een schatting mogelijk is, lijkt evenwel de opmerking op haar plaats, dat deze, opgeteld bij den op de vorige blz. in kolom G genoemden „druk op onze betalingsbalans” een practisch wel bruikbare afspiegeling schijnt te vinden in verandering van wisselkoersen en van positie der Circulatiebank t.o.v. het buitenland.

Van veel practisch belang zoude derhalve zoo goed mogelijke vervanging zijn van die schatting door exacte gegevens. Beter inzicht in (ook) het (toekomstig) verloop der wisselkoersen wordt daarmede bevorderd, want de meest bewegelijke posten der betalingsbalans zijn dan statistisch vast te leggen.

Ondertusschen doet men verstandig de verwachtingen hier niet te hoog te spannen, omdat de betekenis van een dergelijke statistische vastlegging door late beschikbaaroming van een aantal gegevens (als die betreffende den goederenhandel met het buitenland) wel wat aan praktische bruikbaarheid inboet. Daarbij komt bovendien, dat juist de meest bewegelijke der betrokken posten voor snelle veranderingen uitermate vatbaar zijn, terwijl eindelijk het kleine aantal jaren, dat voor onderzoek in aanmerking kwam, geen gelegenheid kon bieden de reactie waar te nemen van een snelle verandering in de wereldconjectuur als die welke wij op het oogenblik onder vinden, op de bewegelijkheid van de verschillende —

ook van andere, tot dusverre niet onderzochte — bestanddeelen onzer betalingsbalans.

* * *

Blijft tenslotte de seizoenreactie van de tot achter in Juni gewoonlijk afnemende behoefte aan betaalmiddelen op geld- en wisselmarkt h.t.l. Die middelen zullen voor den toch al grooten vlottenden voorraad, die onder invloed van de dalende prijzen nog geen neiging tot afnemering aan den dag schijnt te leggen, een verdere verruiming beteekenen. Immers hun onttrekking aan het verkeer door middel van inkrimping van het uitstaande Circulatiebankcrediet schijnt slechts binnen beperkte — hoewel op zichzelf allerm minst onbelangrijke — grenzen mogelijk te zijn. De terugvloeiing van bankbiljetten uit de circulatie zal dit jaar dan ook wel in niet veel afwijkenden omvang plaats vinden van die in andere jaren. Hoogstens in iets grooteren, omdat de dalende prijzen nu ook wel langzaam aan de geldbehoefte van hen beginnen te beperken, die bij voorkeur gebruik maken van bankpapier als betaalmiddel. Verschillende redenen, als de sterk gedaalde geldrente en de korte duur van slechts anderhalve maand maken een belangrijk grooteren teruggang dan andere jaren vrij onwaarschijnlijk.

Iets anders is het met de Rek.-crt.-saldi passiva der Bank, die — voornamelijk onder invloed van de zeer ruime positie der Schatkist — reeds in Mei een sterke toeneming vertoonden. Ook Juni is een maand, waarover de Schatkist herhaaldelijk ruim in de middelen zit, en een beroep op de geldmarkt voor deze, gelijk ook thans weer, overbodig is. Daarbij komt de buitengewoon groote goud- en deviezenvoorraad der Bank, en de dientengevolge bijzonder geringe omvang harer binnenlandsche uitzettingen. Komt in de eerste geen groote verandering, dan moeten de laatste een tijdelijke vermindering tot belangrijk beneden het sinds langen tijd bereikte minimum ondergaan, indien tenminste het totaal der opeisbare schulden de gebruikelijke inkrimping wil vertoonen. Nu is uit het laatste Jaarverslag van den President van De Nederlandsche Bank gebleken, dat — althans tot voor kort — de aanpassing der binnenlandsche uitzettingen aan de snel wisselende behoeften van het verkeer nog te wenschen laat, omdat de beleeningen die een aanzienlijk deel van deze uitmaken door den termijn van één maand waarop zij gesloten worden, zich voor een dergelijke aanpassing minder goed leenen. Onder invloed van een en ander lijkt dus de mogelijkheid niet uitgesloten, dat de in Juni uit de circulatie terugstroomende bankbiljetten voor een deel geen aanwending zullen kunnen vinden voor aflossing van schulden aan de Bank, omdat de vervaldatum van die schulden nog niet is aangebroken. Zij blijven dan, allicht als saldi in Rek.-Crt. bij de Circulatiebank staan, waartegen te minder bezwaar moet bestaan, nu het daarop te lijden renteverlies wel betrekkelijk klein zal blijven door de lage geldkoersen en den waarschijnlijk zeer korten tijd, waarover dat renteverlies zal geleden worden.

Een lager peil van het openmarkt disconto in de tweede helft van Juni dan zeven weken tevoren lijkt waarschijnlijk; voorheen zelfs in tijden van stijgende geldkoersen was het meestal zoo, en daarbij komt nog het zeer tijdelijke karakter van de betrekkelijk hoge noteeringen in begin Mei.

Weliswaar zullen het verloop der openmarktrenten in den vreemde en de nog boven onze markt hangende omvangrijke buitenlandsche emissies tot eenige verstijving van de geldmarkt kunnen leiden, maar daartegenover staat, dat die verkrapping wel heel sterk moet zijn (voor het particulier disconto op het oogenblik van dit schrijven ongeveer $\frac{7}{8}$ pOt.), wil per saldo de teruggang in de geldkoersen uitblijven; terwijl er bovendien in het verloop der conjunctuur nog geen teekenen schijnen aanwezig te zijn, welke bijzondere geldvraag doen ver-

wachten van bedrijfsleven en/of van effectenbeurs. Integendeel, in verhouding tot andere prijzen — als die in den groothandel — zijn de koersen van aandelen, genoteerd aan de Amsterdamsche Beurs, ook indien men rekening houdt met eenige door een begin van daling van den rentestand gemotiveerde teruggang in het netto-rendement van deze, allesbehalve laag. De indexcijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek over de laatste vijf April-maanden — nieuwere cijfers dan over April zijn voor het loopende jaar nu nog niet beschikbaar — schijnen wel daarop te wijzen, teneer wanneer men bedenkt, dat de vooruitzichten van het bedrijfsleven over het algemeen genomen minder gunstig zijn dan eenigen tijd terug. In tegenstelling met die in de andere indices, zijn, gelijk uit bijgevoegd staatje blijkt, en ook wel bekend is, de veranderingen in die van den rentestand onzer obligaties al die jaren betrekkelijk gering gebleven.¹⁾

April

Indexcijfers van respect.:

Jaar	Groothandels- prijzen (1913 = 100)	Aandelen- koersen (1921-1925 = 100)	Rendement in % van aflosbare Ned.- In- dische obligatiën
	(a)	(b)	(c)
1926	143	101	4,68
1927	143	112	4,76
1928	153	119	4,65
1929	144	119	4,83
1930	122	100	4,68

Wat eindelijk de wisselkoersen betreft, een kleine seizoenstijging lijkt, naar analogie van vroeger jaren, wel mogelijk. Zij behoeft evenwel allerm minst als onwelkom te worden beschouwd, wanneer men bedenkt, dat onze valutapositie, voorzover die zich laat opmaken uit wisselkoersen en goud- en deviezenvoorraad van de Centrale Bank, gunstiger is dan in eenig der onderzochte jaren omstreeks dezen tijd.

* * *

Tenslotte in dit verband nog een opmerking naar aanleiding van den terugslag in de conjunctuur, welke zich thans bezig is te voltrekken.

Ons land kan sinds lang op een gunstige betalingsbalans bogen, waardoor het in de gelegenheid is van jaar tot jaar aanzienlijke bedragen in den vreemde te beleggen. Dat thans in dezen toestand algeheele ommekeer zoude komen, lijkt niet zeer waarschijnlijk.

Teruglopende conjunctuur is evenwel menigmaal niet bevorderlijk voor de plaatsing van leeningen op langen termijn. Allicht dus ook niet voor die aan het buitenland, waarin het saldo onzer betalingsbalans goeddeels geruimen tijd zoo nuttig emploi heeft kunnen vinden. De belegging in vlottende middelen schijnt onder die omstandigheden grooter aandacht te vragen. Hiertoe biedt juist onze geldmarkt, en wel met name de discontomarkt als een van de best geoutilleerde ter wereld, tegenwoordig ruime gelegenheid. En dat niet alléén in het Nederlandsch belang. Guldensacceptcredieten hebben velen in den vreemde reeds weten te bereiken, niet in de laatste plaats door hun geringe kosten, die daarenboven de verdienste hebben slappe tijden als die van thans wat dragelijker en misschien ook wat eerder overkomelijk te maken.

Sinds de laatste maanden van 1927, toen het bedrag aan uitstaande guldensacceptcredieten in minder dan twee jaren tijds bijna verdubbeld was en een hoogte bereikte van 360 m/m.,²⁾ is van een belangrijke blijvende toeneming daarin niet meer vernomen; slechts kon men af en toe — voorjaar 1929,

¹⁾ Sinds het bovenstaande werd geschreven, heeft de einde April ingezette koersdaling op de voornaamste Beurzen ter wereld ook op onze Beurs vrij aanzienlijke afmetingen aangenomen. Hierdoor schijnen de Aandelenkoersen hier te lande sneller dan zich liet aanzien, teruggekomen te zijn van hun in verhouding tot de Groothandelsprijzen te voren vrij hoog niveau.

²⁾ Vgl. Mr. J. Westerman Holstijn, De Nederlandsche Acceptmarkt, E.-S. B. 1929, bl. 222.

begin 1930 — van tijdelijk bereikte hoogtepunten lezen, die aan den bovenkant van de f 400 m/m. lagen, zoodat moeilijk aan den indruk valt te ontkomen, dat hiermede althans bij benadering een bovengrens zoude bereikt zijn.

De kans zoude dan thans evenwel toenemen, dat een aanzienlijk deel van den overvloed aan vlottende middelen elders practisch geen nuttig emplot kon vinden — tot schade van hen, die daardoor van het betreffende credit verstoken bleven, en ook van hen wier middelen aldus om een populaire uitdrukking te gebruiken op straat liepen te bedelen.

Dat die straat nog niet de voorkeur verdient boven belegging op de discountmarkt h.t.l., wordt ook dan duidelijk, wanneer men bedenkt, dat die goede f 400.— m/m. in verhouding tot het totaalbedrag aan vlottende middelen hier een vrij pooveren indruk maakt, wanneer men ziet naar voorbeelden van elders of vroeger.

De vreemde middelen der Engelsche bankhuizen omvatten sinds meer dan een menschenleef tijd wel het voornaamste deel van de totale Fluessigheid van de Engelsche Volkswirtschaft. Hierin uitgedrukt, en rekening houdend met de ongeveer gelijke plaats welke het Engelsche schatkistpapier als beleggingsobject zich na den wereldoorlog naast het f-accept heeft verworven, worden daar die verhoudingsgetallen voor 1873 als ongeveer 3 : 4, voor 1913 2 : 5 en voor 1929 1 : 2.

Met deze cijfers voor oogen, zoude op den duur zelfs een veelvoud van het totnogtoe bereikte maximumbedrag aan uitstaande guldensacceptredieten allerminst bedenkelijk lijken. Trouwens de tijden zijn nog niet zoo heel lang voorbij — ruim acht jaren —, dat alleen al de in Nederlandsch en Ned.-Indisch schatkistpapier belegde vlottende middelen een bedrag van f 1 milliard te boven gingen. En dat waren dan nog „vlottende” beleggingen, wier liquidatie in betrekkelijk korten tijd — in zwarte tegenstelling met beleggingen in het prima papier dat nu op de Amsterdamsche discountmarkt komt — onder omstandigheden den grootsten rampspoed over ons land had kunnen brengen.

* * *

Samenvatting van het bovenstaande kan kort zijn. De boven dit artikel gestelde vraag is goeddeels bevestigend beantwoord kunnen worden. Daarbij verlieze men evenwel niet uit het oog, dat hier slechts één enkele, en dan misschien nog wel de voornaamste seizoenbeweging is behandeld.

Voorts schijnt uitschakeling van dezen seizoeninvloed op de wisselkoersen practisch eenig beter inzicht te kunnen geven in de ontwikkeling onzer betalingsbalans.

Tenslotte mag niet uit het oog worden verloren, dat — in tegenstelling met de in wijde kringen gebruikelijke opvatting — wel gebleken is, dat herhaaldelijk depreciatie van den gulden in het internationale verkeer niet als een minder goed teeken, noch ook appreciatie als een bewijs van sterkte van onze valuta mag worden beschouwd.

P. TETRODE JR.

4 Juni 1930.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand Mei 1930, afzonderlijk en vereenigd met die der vorige maanden, in vergelijking gebracht met de raming van dat jaar en de opbrengst over dezelfde tijdvakken van 1929.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand f 50.777.300 op tegen f 48.718.900 in Mei 1929 en vertoonden mitsdien een vooruitgang van f 2.058.400. De totale opbrengst der vorige maand overtrof voorts de raming met een bedrag van f 10.394.400. Bij dit laatste dient te worden bedacht, dat de maand Mei

steeds de hoogste opbrengst van het jaar geeft.

De totaal-opbrengst over de eerste vijf maanden van dit jaar bedroeg f 220.014.400, d.i. f 10.025.900 meer dan in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar. Ook de raming werd in bedoelde periode overschreden en wel met f 18.099.800.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorig jaar vertoonden de personeele belasting, de inkomstenbelasting, de vermogensbelasting, de rechten op den invoer, de zout-, de bier-, de suiker- en de tabakaccijns en de belasting op gouden en zilveren werken een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de grondbelasting, de dividenden- en tantiëmebelasting, het statistiekrecht, de geslacht-, de wijn-, en de gedistilleerdaccijns, de rechten en boeten van zegel, de rechten en boeten van registratie, de rechten en boeten van successie, van overgang bij overlijden en van schenking, de domeinen, wegen en vaarten en de loodsgelden.

In tegenstelling met de vorige maanden gaf de grondbelasting ditmaal een lagere opbrengst dan in de overeenkomstige maand van het vorige jaar. Het decrees was echter vrij gering (f 42.200) en valt in het niet bij het surplus, dat door de voorafgaande maanden werd opgeleverd. De totale ontvangsten over de eerste vijf maanden kwamen dan ook f 1.441.800 uit boven die van hetzelfde tijdvak van 1929. Aangezien in de opbrengst van deze belasting door de wijze van heffing maar een zeer gering accres kan zitten, moet deze toename zijn te danken aan de snellere kohierbewerking. Uit de gesplitste opbrengstcijfers blijkt dan ook, dat op het loopende belastingjaar tot dusver ruim f 1.315.000 méér werd ontvangen dan in de eerste vijf maanden van 1929. Ook de raming werd, gerekend over vijf maanden, belangrijk overschreden (met f 1.542.600), doch dit is een geheel normaal verschijnsel.

De personeele belasting vertoonde opnieuw een stijging in opbrengst (van f 453.600) en waar dit middel in de vorige maanden ruime baten heeft opgeleverd, wijst ook de middenstaat over de eerste vijf maanden een hogere inkomst (van f 1.221.000) boven dezelfde periode van 1929. Ook bij dit middel is dit gunstig resultaat een gevolg van de snellere invordering. Het loopende belastingjaar bracht in de eerste maanden van dit jaar ruim 8½ ton méér op dan in dezelfde maanden van 1929. Wat de raming betreft bleef de ontvangst in het tijdvak Januari t/m. Mei f 3.703.000 bij 5/12 van de geraamde opbrengst ten achter, doch dit vindt zijn verklaring in de omstandigheid, dat de personeele belasting voor het grootste deel in het midden des jaars binnenkomt; bovendien hebben in de maand April de uitkeeringen van de provinciale en gemeente-opcenten betreffende den vorigen dienst plaats gehad.

De inkomstenbelasting gaf een zeer belangrijke stijging in opbrengst te zien (van f 1.764.200), waardoor een bedrag van f 14.269.800 in 's Rijks schatkist vloeide. Ook de raming werd in de afgelopen maand beduidend overtroffen (met ruim f 7.600.000), doch de maand Mei is voor deze belasting altijd zeer gunstig. Bij vergelijking van de ontvangsten uit de inkomstenbelasting over de eerste vijf maanden van 1929 en 1930 blijkt, dat de bedragen als volgt over de verschillende dienstjaren kunnen worden verdeeld:

	Jan. t/m. Mei 1929	Jan. t/m. Mei 1930
1926/27....	f 245.600	—
1927/28....	„ 1.357.700	f 186.400
1928/29....	„ 43.323.400	„ 892.500
1929/30....	„ 2.300	„ 47.717.600
1930/31....	—	„ 2.900
Totaal..	f 44.929.000	f 48.799.400

Blijkens deze cijfers werd in het loopende jaar tot dusver f 3.870.400 meer ontvangen dan gedurende de eerste vijf maanden van 1929. Tevens doet de vergelijking der cijfers zien, dat de vooruitgang alleen is toe te schrijven aan de ruimere baten van het belas-

tingjaar 1929/1930. Ongetwijfeld vormt ook hier de snellere invordering een factor van beteekenis. Gerekend over vijf maanden werd de raming met f 15.466.000 overschreden, een voor dit deel van het jaar gewoon verschijnsel.

De vermogensbelasting leverde opnieuw een surplus boven de gelijknamige maand van het vorige jaar (van f 241.500), terwijl ruim f 1.200.000 meer dan de gemiddelde maandraming kon worden geboekt. In het tijdvak Januari t/m. Mei beliep de vooruitgang f 699.000, waarvan bijna f 6 ton op rekening komt van het pas afgelopen dienstjaar. Wat de raming aangaat viel een stijging waar te nemen van f 2.308.600. Een en ander maakt een bevredigenden indruk, al is ook hier de mogelijkheid niet uitgesloten, dat de verkregen voorsprong weer geheel of gedeeltelijk zal worden teniet gedaan.

De dividend- en tantiëmbelasting liep ditmaal weer in opbrengst terug (met f 366.400). Gerekend over vijf maanden bedraagt het nadeelig verschil f 1.086.600, waarbij intusschen moet worden bedacht, dat de inkomsten in de eerste helft van het vorige jaar bijzonder hoog waren. Bovendien valt bij deze belasting, die op zoo onregelmatige wijze binnenkomt, op een enkele maandopbrengst en zelfs op de eerste vijf maandopbrengsten geen peil te trekken. De gunstigste maanden moeten voor dit middel nog komen. Al is het uitspreken van een bepaalde conclusie dus nog voorbarig, aan den anderen kant moet wel worden gevreesd, dat de opbrengst over 1930 door de conjunctuurwijziging zal tegenvallen.

De invoerrechten bleven zich in stijgende lijn bewegen en gaven ditmaal een accres van f 399.400, terwijl bijna zes ton boven de gemiddelde maandraming werd geïnd. Waar ook de vorige maanden van het jaar ruime baten opleverden, klom de opbrengst van de eerste vijf maanden f 2.274.500 boven die van dezelfde periode van 1929 en f 2.468.000 boven 5/12 der raming. Het statistiekrecht hield ook thans met de invoerrechten geen gelijken tred, doch vertoonde een vermindering van f 31.300, terwijl ook de raming niet werd gehaald (nadeelig verschil f 20.200). Gerekend over vijf maanden bedroeg de teruggang f 97.400 ten opzichte van de opbrengst van het vorige jaar en f 107.700 ten opzichte van de raming. Dit verschil met het invoerrecht is wel te verklaren, daar het statistiekrecht 1‰ der aangegeven waarde bedraagt, terwijl het invoerrecht verschillend is en voor sommige artikelen veel hooger dan het standaardtarief.

De accijnzen vertoonden onderling een geheel verschillend beeld. De zoutaccijn accresseerde met f 44.400, waardoor de opbrengst der eerste vijf maanden van 1930 f 255.100 steeg boven die van hetzelfde tijdperk van het vorige jaar. Vermoedelijk neemt het verbruik van binnenlandsch geraffineerd zout toe, terwijl de invoer van zout afneemt. De geslachtaccijn gaf een daling in opbrengst te zien (van f 69.500), evenals de vorige maand. Een bepaalde oorzaak is voor dezen teruggang, nadat ruim een jaar lang steeds een stijging in opbrengst was waar te nemen, niet aanwijsbaar. Ook de wijnaccijn vertoonde opnieuw een decres (van f 12.400). De loop van laatstgenoemd middel blijft teleurstellen; tot dusver werd f 371.800 minder ontvangen dan waarop bijkans de raming was gerekend. Ook de loop van den gedistilleerdaccijn blijft bij de verwachting ten achter. Over Mei jl. beliep de achteruitgang f 12.400. Van meer gewicht is, dat gedurende de eerste vijf maanden f 313.900 minder werd ontvangen dan waarop bij de raming was gerekend. Weliswaar werd in dat tijdvak f 488.500 meer geboekt dan in dezelfde periode van 1929, doch de ontvangsten van het vorige jaar werden ongunstig beïnvloed door teruggaven van accijnzen, betaald over den 1 Maart 1929, datum van inwerkingtreding der tariefsverlaging, aanwezigen voorraad. Het bier leverde een surplus van f 326.200 voor de schatkist op. Ook op zichzelf beschouwd was de ontvangst der vorige maand hoog, nl. f 1.114.300 meer dan de gemid-

delde maandraming. Opvallend is weer de hogere opbrengst van den suikeraccijn (toeneming f 439.400), naar alle waarschijnlijkheid toe te schrijven aan het opslaan van voorraden met het oog op de lage suikerprijzen. In verband met de hooge ontvangsten in het begin van dit jaar, maakt de middenstaat over vijf maanden eveneens een goed figuur; vergeleken met het vorige jaar bedroeg de vooruitgang f 1.837.500, terwijl de raming met f 303.500 werd overtroffen. Tenslotte trekt nog de tabakaccijn de aandacht, welke ditmaal een surplus opleverde van f 59.900 en daardoor de ontvangsten over de eerste vijf maanden f 857.100 deed stijgen boven die van hetzelfde tijdvak van 1929, en f 1.068.300 boven het evenredig deel der raming. Het toenemend verbruik van rookartikelen en de prijsverhoging zijn in deze voortdurende stijging te onderkennen.

Eene vergelijking van de opbrengsten der accijnzen over de eerste vijf maanden van 1930 met die van 1929 en met de raming leidt tot het volgend resultaat:

	Opbrengst 5 m. 1929	Opbrengst 5 m. 1930	Raming 5 m. 1930
Zout	f 767.900	f 1.023.000	f 750.000
Geslacht....	„ 4.737.700	„ 4.967.200	„ 5.000.000
Wijn	„ 777.400	„ 753.200	„ 1.125.000
Gedistilleerd	„ 14.614.300	„ 15.102.800	„ 15.416.700
Bier	„ 5.279.600	„ 5.899.300	„ 6.250.000
Suiker	„ 18.382.700	„ 20.220.200	„ 19.916.700
Tabak	„ 11.044.600	„ 11.901.600	„ 10.833.300

De belasting op gouden en zilveren werken bracht f 7.300 meer op; over vijf maanden bedroeg de vooruitgang f 27.400.

Van de middelen, die meer in rechtstreeksch verband staan met het zakenleven, wezen de zegelrechten een daling aan van f 150.200, welke geheel moet worden geweten aan een trager vloeien der beursbelasting, welke f 288.500 minder in de schatkist bracht. Ook op zichzelf beschouwd was de ontvangst der afgelopen maand niet hoog, nl. ruim 1½ ton minder dan de gemiddelde maandraming. Gerekend over vijf maanden bleef de opbrengst van het loopende jaar f 582.500 bij die van het vorige jaar en f 25.300 bij de raming ten achter. De registratierechten liepen eveneens in opbrengst terug (met f 751.300); de mindere bedrijvigheid in den handel doet zich ook hier gevoelen, hoewel mede niet uit het oog moet worden verloren, dat in de eerste maanden van het vorige jaar groote aandeeluitgiften door naamlooze vennootschappen plaats vonden. In de eerste vijf maanden kwam aan registratierecht f 3.919.500 minder binnen dan in het vorige jaar, doch f 241.400 meer dan 5/12 der raming. In verband met het laatste moge nog worden opgemerkt, dat het voor 1930 geraamde opbrengstcijfer f 3.000.000 hooger is gesteld dan voor 1929.

De successierechten leverden ditmaal een decres van f 181.300, welke tegenvaller evenwel niet kan opwegen tegen de ruime ontvangsten, die deze belasting in de voorafgaande maanden te boeken gaf. Gerekend over vijf maanden was een stijging te constateeren van f 1.140.500 boven dezelfde maanden van het vorige jaar, terwijl f 1.676.700 boven 5/12 der raming werd ontvangen.

De domeinen verschaffen f 34.700 minder door toevallige omstandigheden en de loodsgelden gaven een mindere bate van f 25.800. Laatstgenoemd middel bracht over het tijdvak Januari t/m. Mei 1930 f 72.400 méér op; daarentegen werd de raming niet bereikt (nadeelig verschil f 36.700).

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914” kwamen van f 10.024.600 op f 10.810.500. Van laatstgenoemd bedrag was ruim f 7.576.000 aan de Verdedigingsbelastingen te danken. Over de eerste vijf maanden viel een vooruitgang te bespeuren van f 1.293.400. In dien tijd brachten de zegelrechten van buitenlandsche effecten f 83.600 meer op.

Voor het „Wegenfonds” kwam in de afgelopen maand f 1.898.500 binnen tegen f 1.418.900 in Mei

1929. Van eerstgenoemd bedrag komt f 1.862.400 op rekening van de wegenbelasting, terwijl de rest of f 36.100 wordt bijgedragen door de rijwielbelasting. In de eerste vijf maanden kwam aan het Wegenfonds ten goede f 7.077.900, waarvan f 6.920.500 wegenbelasting en f 157.400 rijwielbelasting. In het vorige jaar bedroegen de beide laatstgenoemde opbrengstcijfers respectievelijk f 5.861.000 en f 80.400.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

WERELDSUIKERPRODUCTIE, -VERBRUIK, -INVOER EN -UITVOER.

Dr. Gustav Mikusch te Weenen schrijft ons:

De volgende tabellen geven een overzicht van de suikerbeweging, en wel van de productie, het verbruik en den in- en uitvoer over de geheele wereld gedurende de campagne 1928/29 in vergelijking met het bedrijfsjaar 1927/28. Voor 1929/30 werd slechts een raming van de productie gegeven, omdat het voor afloop der campagne niet mogelijk is, voor de andere onderdeelen van de statistiek ook maar eenigszins betrouwbare cijfers te verkrijgen.

Indien men in aanmerking neemt, dat het moeilijk is, zelfs na afloop van een campagne een volledige wereldstatistiek samen te stellen, begrijpt men wel, dat een statistiek van het verbruik, den in- en den uitvoer over een campagne, waarvan pas zeven of ten hoogste negen maanden voorbij zijn, door haar onvermijdelijke gebreken nauwelijks als volwaardig kan worden beschouwd.

De productie gedurende de campagne 1929/30, welke thans op 28.647.000 ton geraamd is, toont tegenover het bedrijfsjaar 1928/29 een achteruitgang van 167.000 ton of 0.6 pCt. In het bedrijfsjaar 1913/14 bedroeg de wereldproductie 19.879.000 ton, waaruit een vermeerdering met 44.1 pCt. blijkt.

Van deze toeneming komt het leeuwendeel op rekening van de rietsuikerproductie, aangezien de productie van bietsuiker in vergelijking met 1913/14 slechts met 6.5 pCt. steeg, terwijl er in de rietsuikerlanden gedurende de campagne 1929/30 voor 75.3 pCt. meer suiker geproduceerd werd dan gedurende de laatste campagne vóór den oorlog.

Het wereldverbruik blijft gedurende beide campagnes 1928/29 en 1927/28 vrij aanzienlijk bij de productie ten achter. Gedurende de campagne 1928/29 staat een productie van 28.814.000 ton tegenover een verbruik van 27.191.000 ton, terwijl in de daaraan voorafgaande bedrijfsperiode 26.675.000 ton werden geproduceerd en 26.373.000 ton verbruikt. Hoewel het verbruik van 1928/29 in vergelijking met het voorafgaande jaar met ruim 3 pCt. is gestegen, kon het de productie, die van 1927/28 tot 1928/29 een stijging van 8 pCt. aanwist, toch niet bijhouden.

Zooals echter reeds bij vroegere statistieken herhaaldelijk naar voren werd gebracht, zou het werkelijk verbruik ongeveer 200—400.000 ton grooter zijn dan uit de statistieken blijkt, omdat een gedeelte van de suiker, in hoofdzaak door verstuuving bij transport, verloren gaat, zonder dat dit statistisch kan worden vastgelegd.

Wat de in- en uitvoercijfers betreft, bedroeg de uitvoer over de geheele wereld gedurende de campagne 1928/29 12.975.000 ton tegen 11.381.000 ton in het bedrijfsjaar 1927/28, terwijl de invoer gedurende de beide jaren resp. 12.628.000 ton en 11.395.000 ton bedroeg. Hieruit blijkt derhalve voor 1928/29 een overschot van den werelduitvoer van rond 350.000 ton, waarmee echter nog niet gezegd is, dat deze totale hoeveelheid als niet statistisch verbruik is te beschouwen. Het is zeer goed mogelijk, dat aan het einde van de campagne 1928/29 groote hoeveelheden suiker door enkele landen werden uitgevoerd, die in het land van bestemming pas gedurende de volgende campagne

WERELDSUIKERPRODUCTIE

1913/14 1927/28 1928/29 1929/30
in 1.000 metr. tonn. ruwsuikerwaarde

	1913/14	1927/28	1928/29	1929/30
Schatting				
Bietsuiker:				
Europa:				
Duitschland	2.716	1.675	1.864	1.980
Tsjecho-Slowakije		1.254	1.057	1.030
Oostenrijk	1.680 ^{a)}	110	107	120
Hongarije		187	220	247
Frankrijk	797	868	907	920
België	230	273	279	252
Nederland	231	261	321	265
Polen	—	560	747	917
Sowjet-Unie	1.740	1.481	1.425	1.200
Denemarken	144	143	170	134
Zweden	137	145	161	121
Italië	330	281	387	435
Spanje	188	217	239	247
Joego-Slavië	6	84	129	132
Roemenië	39	140	134	82
Groot-Brittannië	4	214	213	307
Overig Europa	17	108	98	112
Totaal Europa	8.259	8.001	8.458	8.501
Amerika:				
Ver. Staten, Canada en Argentinië	753	1.115	1.103	1.063
Australië:				
Victoria (Maffra)	1	1	2	2
Azië:				
Japan, Korea, Mandsoerije, Turkije	—	25	26	34
Totaal Bietsuikerprod. . .	9.013	9.142	9.589	9.600
Verhouding tot 1913/14 . .	100	101.4	106.4	106.5
Rietsuiker:				
Europa:				
Spanje	8	14	17	22
Amerika:				
Louisiana, Texas, Florida Portorico en Maagdeneilanden	283	68	126	216
Hawai	336	693	543	766
Cuba	560	823	832	820
Cuba	2.638	4.103	5.240	4.750
Brit. West-Ind. en Br. Guyana	250	364	366	383
Fransch West-Indië. . . .	81	72	50	68
San Domingo en Haiti ^{b)} .	107	393	372	399
Mexico	145	180	187	196
Overig Midden-Amerika. .	59	125	116	133
Peru	179	362	375	395
Argentinië ^{c)}	278	422	375	340
Brazilië	203	847	988	900
Overig Zuid-Amerika ^{d)} . .	47	93	93	96
Totaal Amerika	5.166	8.545	9.663	9.462
Azië:				
Britsch-Indië	2.478	3.509	3.021	3.054
Java	1.531	2.547	3.163	3.115
Formosa en Japan	261	690	907	929
Philippijnen ^{e)}	233	638	747	800
Overig Azië	320	260	260	260
Totaal Azië	4.823	7.644	8.098	8.158
Afrika:				
Egypte	69	91	109	90
Mauritius	272	242	274	244
Unie van Zuid-Afrika . .	84	224	267	271
Overig Afrika	80	159	162	173
Totaal Afrika	505	716	812	778
Australië:				
Queensland en Nieuw Zuid-Wales	270	518	546	536
Fidji	94	96	89	91
Totaal Australië	364	614	635	627
Totale Rietsuikerprod. . .	10.866	17.533	19.225	19.047
Verhouding tot 1913/14 . .	100	161.4	176.9	175.3
Wereldsuikerproductie . .	19.879	26.675	28.814	28.647
Verhouding tot 1913/14 . .	100	134.2	144.9	144.1

^{a)} Oostenrijk-Hongarije. ^{b)} Zonder de in eigen bedrijf geproduceerde suiker. ^{c)} Suiker tel quel. ^{d)} Met uitzondering van de productie der kleine molens, die niet in een statistiek zijn onder te brengen. ^{e)} Zonder de in het binnenland verbruikte „Muskovaden” suiker.

WERELDSUIKERVERBRUIK.

	1927/28		1928/29	
	Verb. p. in hoofd 1000 t. in KG.	ruwsuikerwaarde	Verb. p. in hoofd 1000 t. in KG.	ruwsuikerw.
Europa:				
Duitschland	1.623	25.2	1.693	26.1
Tsjecho-Slowakije	393	27.2	407	28.0
Oostenrijk	202	30.2	209	31.1
Hongarije	113	13.3	116	13.5
Zwitserland	167	41.9	172	43.1
Frankrijk	971	23.5	1.020	24.6
België	210	26.5	223	27.9
Nederland	232	30.4	240	31.0
Groot-Brittannië	2.051	44.8	2.109	45.9
Polen	386	12.9	411	13.5
Sowjet-Unie ^{a)}	1.315 ^{b)}	8.9	1.350 ^{b)}	9.0
Denemarken	183	52.3	198	56.1
Zweden	231	37.9	244	39.9
Italië	379	9.3	395	9.7
Spanje	269	12.1	286	12.8
Overig Europa ^{a)}	907	11.5	946	11.9
Totaal Europa	9.632	18.2	10.019	18.7
Azië:				
China en Hongkong	1.150 ^{b)}	2.6	1.100 ^{b)}	2.5
Britsch-Indië	4.325 ^{b)}	13.1	4.000 ^{b)}	12.1
Japan en Formosa	829	9.6	868	9.9
Java	297	8.0	339	9.1
Overig Azië	610 ^{b)} ^{c)}	5.9	625 ^{b)} ^{c)}	6.0
Totaal Azië	7.211	7.2	6.632	6.9
Afrika:				
Egypte	150 ^{b)}	10.5	169	11.7
Unie van Zuid-Afrika	169	19.4	182	20.8
Mauritius	6 ^{b)}	14.6	6 ^{b)}	14.6
Overig Afrika	361	3.1	395	3.4
Totaal Afrika	686	4.9	752	5.4
Amerika:				
Vereenigde Staten	5.983 ^{b)}	50.3	6.530 ^{b)}	54.0
Hawai	19	52.8	20	53.3
Portorico en Maagdeneilanden	50 ^{b)}	34.2	50 ^{b)}	34.1
Cuba	156	43.7	168	46.9
Canada	420 ^{b)}	44.1	440 ^{b)}	45.6
New-Foundland	9	34.0	10 ^{b)}	37.7
Britsch West-Indië en Guyana	32 ^{b)}	15.0	33 ^{b)}	15.3
Fransch West-Indië	5 ^{b)}	10.3	5 ^{b)}	10.2
Haiti en San Domingo	30 ^{b)}	8.8	30 ^{b)}	8.6
Mexico	190	13.3	192	13.4
Overig Midden-Amerika	83 ^{b)}	12.8	79 ^{b)}	12.2
Argentinië ^{d)}	340 ^{e)}	32.0	350 ^{e)}	32.6
Brazilië	800 ^{b)}	20.1	820 ^{b)}	19.9
Peru ^{d)}	41 ^{e)}	6.9	59 ^{e)}	9.9
Overig Zuid-Amerika	274	14.7	280	14.8
Totaal Amerika	8.432	35.7	9.066	37.8
Australië:				
Australië (vasteland)	327	51.5	346	53.4
Overig Australië	85 ^{e)}	26.9	76 ^{e)}	23.6
Totaal Australië	412	43.4	422	43.5
Wereld	26.373	13.8	27.191	14.1

a) Incl. het in Azië gelegen gebied van de Sowjet-Unie en Turkije. b) Schatting. c) Zonder de op de Philippijnen verbruikte „Muskovaden”suiker. d) Suiker tel quel. e) Kalenderjaar 1928 resp. 1929.

aankwamen en derhalve natuurlijk in de invoerstatistiek van 1929/30 werden opgenomen. Bovendien is het zelfs heel goed mogelijk, dat zich voor 1929/30 de schijnbare anomalie van een overschot van den invoer boven den uitvoer zou kunnen voordoen, zooals ook de wereldstatistiek 1927/28 een invoer aantoonde, die groter was dan de uitvoer. Indien men echter den in- en uitvoer van meerdere campagnes vergelijkt, moet de uitvoer in doorsnee reeds door het onvermijdelijk verlies gedurende het transport groter zijn dan de invoer, indien de statistieken juist zijn.

Uit de vergelijking van de productie- en de verbruikstatistiek 1927/28 en 1928/29 blijkt nog het feit, dat de wereldvoorraden in den loop van deze twee campagnes weder met ongeveer 1½ miljoen ton moeten zijn toegenomen.

IN- EN UITVOER VAN SUIKER.

	1927/28		1928/29	
	Invoer in 1.000 metr.	Uitvoer in 1.000 metr.	Invoer in 1.000 metr.	Uitvoer in 1.000 metr.
Europa:				
Duitschland	84	154	77	218
Tsjecho-Slowakije	—	813	—	662
Oostenrijk	97	—	112	1
Hongarije	1	71	1	101
Zwitserland	161	1	166	1
Frankrijk	392	276	562	323
België	87	127	83	119
Nederland	285	240	220	162
Groot-Brittannië	1.912	81	2.178	167
Polen	—	164	—	316
Sowjet-Unie ^{c)}	4	153	40	136
Denemarken	42	2	35	2
Zweden	101	—	116	—
Italië	106	8	33	10
Spanje	7	—	2	—
Overig Europa ^{c)}	627	39	653	31
Totaal Europa	3.906	2.129	4.278	2.249
Azië:				
China en Hongkong	919	2	860 ^{a)}	2
Britsch-Indië	869	61	1.031	51
Java	—	2.264	—	2.820
Japan en Formosa	417	253	262	212
Overig Azië	540 ^{a)}	572 ^{a)}	552 ^{a)}	673 ^{a)}
Totaal Azië	2.745	3.152	2.705	3.758
Afrika:				
Egypte	71	6	98	6
Unie van Zuid-Afrika	16	56	21	78
Mauritius	—	233	—	265 ^{a)}
Overig Afrika	336	131	370 ^{a)}	136 ^{a)}
Totaal Afrika	423	426	489	485
Amerika:				
Vereenigde Staten, Hawai, Portorico en Maagdeneilanden	3.597	103	4.418	133
Cuba	—	3.969	—	4.933
Canada	410	28	427	12
New-Foundland	9	—	10 ^{a)}	—
Britsch West-Indië en Guyana	4 ^{b)}	345 ^{b)}	4 ^{b)}	323 ^{a)}
Fransch West-Indië	—	65	—	46 ^{a)}
Haiti en San Domingo	2	362 ^{b)}	2	343 ^{b)}
Mexico	—	—	—	—
Overig Midden-Amerika	2 ^{b)}	43 ^{b)}	3 ^{b)}	32 ^{b)}
Argentinië ^{d)}	1 ^{b)}	63 ^{b)}	1 ^{b)}	34 ^{b)}
Brazilië	—	30 ^{b)}	—	15 ^{b)}
Peru ^{d)}	—	298 ^{b)}	—	311 ^{b)}
Overig Zuid-Amerika	214 ^{b)}	32 ^{a)}	218 ^{b)}	31 ^{a)}
Totaal Amerika	4.239	5.338	5.083	6.213
Australië:				
Australië (vasteland)	— ^{b)}	212 ^{b)}	— ^{b)}	196 ^{b)}
Overig Australië	82 ^{b)}	124 ^{b)}	73 ^{b)}	74 ^{b)}
Totaal Australië	82	336	73	270
Wereld	11.395	11.381	12.628	12.975

a) Geraamd. b) Kalenderjaar 1928, resp. 1929. c) Incl. het gebied van de Sowjet-Unie en Turkije in Azië. d) Suiker tel quel.

AANTEKENINGEN.

De Surinaamsche Bank in 1929.

In ons nummer van 11 dezer namen wij het een en ander over uit de beschouwingen van algemeen economischen aard, welke voorkomen in het verslag over 1929 van den Hoofd-Directeur der Surinaamsche Bank. Thans willen wij nog enkele grepen doen uit de mededeelingen betreffende het bedrijf der bank in het afgelopen jaar.

Wat het octrooi der S. B. betreft, zoo was in 1929 de voornaamste maatregel de *verhoging van de verplichte metaaldekking* van 20 pCt., het percentage, dat sinds 1917 had gegolden, op 30 pCt. Tegen dezen maatregel had de Directie geen bezwaar, hoewel deze haar niet bepaald noodzakelijk voorkwam, nadat men jarenlang met 20 pCt. minimum dekking had volstaan.

Het rentetarief bleef in 1929 onveranderd (hyp. rente 7 pCt., belegging effecten, goederen en wissels 8 pCt., wisseldisc. 8 pCt., prom. disc. 9 pCt.).

De discontoportefeuille bedroeg in de laatste jaren gemiddeld:

1924 f 1.083.502	1927 f 927.480
1925 „ 1.005.048	1928 „ 940.230
1926 „ 932.205	1929 „ 1.021.823

De stijging in het laatste jaar is een gevolg van een overboeking van 2 ton van „beleeningen” op „disc. port.”. In het Verslag wordt opgemerkt, dat er gestreefd is naar beperking dezer uitzettingen, maar dat er tenslotte een grens is, beneden welke men niet gaan kan zonder de samenleving te schaden. Die grens schijnt met betrekking tot de discontoeeringen volgens den Hoofd-Directeur voor Suriname bereikt.

Anders dan bij de disc. port. is het met de beleeningen gesteld. De voornaamste post daarvan, de beleeningen op wissels, bedroeg gemiddeld in de laatste jaren:

1924 f 506.420	1927 f 707.855
1925 „ 516.154	1928 „ 1.087.534
1926 „ 618.124	1929 „ 1.541.735

Men ziet dus, dat 1929 een aanzienlijke stijging vertoonde, welke volgens het verslag aan bijzondere omstandigheden valt toe te schrijven. Inkrimping ligt hier in tegenstelling tot de discontoeeringen in de bedoeling.

De hypotheeken zijn het laatste jaar eenigszins verminderd, nl. van ruim 236 mille tot ruim 191 mille. Dit was geen uiting van restrictiepolitiek, maar van mindere vraag bij de S. B.

De winsten, welke door de Bank in 1929 werden behaald, worden geheel overgebracht naar de Discontoreserve, die daardoor van ruim 289 mille tot bijna 534 mille is gestegen. Reeds ten vorigen jare werd de Discontoreserve flink gedoteerd, zoowel met het oog op den algemeenen toestand als op het feit, dat de S. B. bij enkele debiteuren voor groote bedragen betrokken is. De toestand is in 1929 verergerd en er is daarom ditmaal geen winst uitgekeerd. Het vermoeden ligt voor de hand, dat het oploopen van den post beleeningen, waarvan zooveel sprake was, met den blijkbaar weinig gunstigen gang van zaken verband houdt.

Wat de circulatie en de dekking betreft, was 1929 een veelbewogen jaar door de opheffing van het uitvoerverbod van zilvergeld. De biljettencirculatie bedroeg gemiddeld f 1.589.620 tegen f 1.525.150 in 1928, een kleine stijging dus. Daarentegen was de gemiddelde dekking belangrijk lager, nl. 34,07 pCt. in 1929 tegen 44,50 pCt. in 1928.

Over de opheffing van het uitvoerverbod van zilvergeld en de gevolgen, welke deze maatregel voor de S. B. heeft gehad, is het verslag zeer uitvoerig. De Hoofd-Directeur refereert eerst aan een artikel van den heer I. Bos in het nummer van 28 September 1927 van dit weekblad, waarop door hem in E.-S. B. van 9 November d.a.v. werd gereageerd. In hoofdzaak komt het betoeg van Mr. Schoch hierop neer, dat het disagio, hetwelk de Surinaamsche gulden jarenlang tegenover den Nederlandschen heeft gedaan, een gevolg was van een bij voortduring ongunstigen stand van de betalingsbalans der kolonie.

Vervolgens herinnert de Hoofd-Directeur der S. B. aan de behandeling van het zilveruitvoerverbod in de Tweede Kamer welke den vorigen Minister aanleiding gaf een tweetal adviezen in te winnen, terwijl Mr. S. hieraan toevoegt, dat zijn eigen advies aan den Minister zeer bevestigend om het uitvoerverbod van zilvergeld te handhaven, aangezien vrijlating van den uitvoer schokken zou veroorzaken, die de kolonie moeilijk zou kunnen verdragen.

Daarna gaat het verslag als volgt verder:

In beginsel kwam het geheel onjuist voor om zilveren munt eene taak te geven, die alleen aan het goud is toevertrouwd. De overheid heeft in het algemeen belang aan zekere munten eene zekere teekewaarde toegekend om te dienen als circulatiemiddel in een bepaald gebied. Door de van overheidswege vastgelegde verhouding tusschen de zilveren munt en het goud, zou men kunnen beweren, dat de zilveren specie reële koopwaarde heeft tusschen Suriname en Nederland en deze

evengoed als goud als koopwaar zou kunnen dienen, maar dan geeft men aan de zilveren specie een taak, die voor haar niet bedoeld is.

Het Koloniaal Bestuur heeft de zorg voor eene voldoende geldcirculatie. Wie die specie uitvoert, bemoeilijkt de taak van dat Bestuur, want de noodige wederinvoer van specie komt dan ten laste van het Koloniaal Bestuur, dat is, in casu, in laatste instantie ten laste van den Nederlandschen belastingbetaler en dat ten bate van een of meer Surinaamsche kooplieden.

Had Suriname eene eigen teekemunt, dan zou voor de dwaling geen grond bestaan, die bij velen thans wordt aangetroffen, dat een Surinaamsche gulden steeds en overal gelijk is of althans moet zijn met een Nederlandschen gulden.

Naar de uitspraak van de Commissie der Tweede Kamer zou onze instelling in staat moeten zijn om na intrekking van het zilveruitvoerverbod den wisselkoers binnen redelijke grenzen te doen blijven en de waarde van het geld te handhaven. Dat dit zuivere theorie was voor normale economische omstandigheden en dus in de praktijk zonder waarde voor Suriname, heeft de uitkomst wel bewezen.

Om den zilveruitvoer tegen te gaan en den wisselkoers binnen normale grenzen te houden, moet er voldoende remismateriaal zijn, moet dus de betalingsbalans gunstig zijn. Waar dit niet het geval was noch is, houdt de praktijk er eene andere logica op na dan de theorie.

Minister Koningsberger liet de kwestie onbeslist, maar nauwelijks was Minister de Graaff opgetreden of de door Mr. van Gijn c.s. voorgestelde maatregel kwam tot stand.

Bij besluit van 28 Augustus 1929 (G. B. 62) had de intrekking plaats van het uitvoerverbod van munt en muntmateriaal, terwijl dit besluit in werking trad op den 1en September d.a.v.

De gevolgen van dezen maatregel bleven natuurlijk niet uit. Reeds in de eerste maand werd voor f 100.000,— aan zilver aan de Bank onttrokken, waarvan f 70.000,— door den Pakketpostdienst naar Nederland werd overgemaakt. Deze zilveronttrekking had directen invloed op onze metaaldekking, welke kortgeleden op 30 % van het gezamenlijk bedrag van bankbiljetten, rekeningcourant saldi en andere in Suriname dadelijk opeischbare vorderingen was vastgesteld. Die dekking liep aan het einde van de eerste maand tot 29,35 % terug.

De Regeering, erkennende haren plicht om voor de noodige hoeveelheid circulatiemiddel in de kolonie te zorgen, zond begin October dadelijk op aanvraag van den Gouverneur f 200.000,— zilver naar Suriname. In de periode tusschen bestelling en aankomst van deze munt in de kolonie was er natuurlijk schaarste aan circulatiemiddel en onze dekking ondervond er de nadeelen van.

Dit gaf mij aanleiding, in het algemeen koloniaal belang en ter bescherming van de positie van onze instelling, begin October overleg te plegen met den Minister van Koloniën en Zijne Excellentie te verzoeken den per 1 September in werking getreden maatregel weder in te trekken om verdere moeilijkheden te voorkomen of althans den pakketpostdienst te doen ophouden met het verleen van zijn tusschenkomst voor den uitvoer van de zilveren specie. De Minister bleek tot intrekking van den eenmaal genomen maatregel niet bereid, maar wilde wel overwegen in hoever de pakketpostdienst kon worden uitgeschakeld. Zijne Excellentie zag het zonderlinge van den toestand in, waarbij een bestuursorgaan, de Koloniale Postreijen, zijne medewerking door den pakketpostdienst verleende aan hen, die het zilver uitvoerden, terwijl voor rekening van het Koloniaal Bestuur met de volgende boot door de Regeering weder een ongeveer gelijk bedrag moest worden teruggezonden.

Teneinde onzerzijds mede te werken om de zilververscheping tegen te gaan, in afwachting van wat de Regeering zou meenen te moeten doen, zijn toen dezerzijds drie maatregelen genomen:

1. is de verkoopkoers van traites op Amsterdam van 103 teruggebracht op 101, den normalen koers van vroegere jaren;
2. werd, in verband met de noodige versterking van onze dekking f 100.000,— in goud bij de Nederlandsche Bank gearmarkt, terwijl in de
3. plaats aan de Directie werd opgedragen voorhands bij de afgifte van traites eene rantsoeneringspolitiek te volgen, waardoor een groote aanloop op onze instelling, nu de koersen plotseling zoo verlaagd waren, zou worden tegengehouden en voorkomen kon worden, dat op het buitenland meer zou worden afgegeven dan aan saldi aanwezig was of door remises kon worden gedekt.

Er moest tot dezen laatsten maatregel worden overgegaan omdat ons kantoor te Paramaribo reeds te lang zijn evenwicht tusschen trekkingen en remises op het buitenland had verloren en daardoor te zwaar debet was komen te staan bij het hoofdkantoor.

Het was de bedoeling, dat, voorzover onze instelling niet kon voldoen aan de behoeften der bevolking aan betalings-

middel voor het buitenland, de postwisseldienst daarin tijdelijk zou voorzien. Dat was mogelijk in verband met de reeds geruimen tijd bestaande afspraak, dat de postwisseldienst denzelfden koers zou aanleggen als onze instelling. Die dienst bleef daarmee toch altijd nog duurder dan onze koers, omdat voor postwissels nog boven den koers een recht geheven wordt.

De eerst genoemde maatregel was niet in overeenstemming met onze tot nog toe gevolgde wisselpolitiek en naar economische beginselen onjuist. Blijkens den stand van de betalingsbalans was er allermindst reden den Surinaamschen gulden in eens meer waarde te gaan geven tegenover den Nederlandschen gulden. Alleen het motief om het Koloniaal Bestuur tijdelijk bij te staan ter vermijding van de groote onkosten, verbonden aan den wederinvoer van het door den handel uitgevoerde zilvergeld, lag hieraan ten grondslag.

Door den afgiftekopers op Nederland op 101 te stellen, brachten wij dezen koers op het normale zilveruitvoerpunt. Dit uitvoerpunt wordt toch aangegeven door de kosten, die de handel heeft te maken om op normale wijze goederen, in casu zilver, uit te voeren, d.w.z. per scheepsgelegenheid. De Kon. Nederlandsche Stoomboot Mij. heeft voor dergelijke verzendingen een tarief van $\frac{7}{8}\%$ van de waarde $\pm \frac{1}{8}\%$ assurantie, dus 1%. De pakketpostdienst is niet ingesteld om te dienen voor het gewone handelsverkeer en vervoer. Zijne limite van 10 K.G. gewicht per pakket geeft dat trouwens ook wel aan. Het pakketposttarief, dat de kosten voor verzending van $\pm 1/1000$,— op ongeveer $\frac{1}{2}\%$ brengt, doet ten deze aan de normale verkeersmiddelen eene ongemotiveerde concurrentie aan en kan dus niet als maatstaf worden aangenomen. Juist dit lage tarief is de oorzaak van den voortdurenden uitvoer van zilver. Wordt het tarief voor pakketten met zilveren munt gelijk gesteld aan dat van de genoemde scheepvaartmaatschappij, dan is alle aanleiding voor den uitvoer verdwenen en keert de handel van zelf terug tot wissel- en postwisselverzendings, zoolang nl. de wisselkoers op 101 gesteld blijft. Blijft die tariefsherziening achterwege, dan zal, vrees ik, de Regeering de zilverscheppingen niet zien ophouden. Onze maatregelen hadden in verband daarmee dan ook niet het gedachte gevolg. De zilveruitvoer bleef voortgang hebben.

Enkele opmerkingen mogen naar aanleiding van bovenstaande passage gemaakt worden. Op den theoretischen grondslag van het betoog, dat hierboven werd weergegeven, zullen wij thans niet nader ingaan, aangezien wij daarover in deze kolommen reeds eerder schreven. Wij betoogden destijds, dat, indien al de betalingsbalans van Suriname eenige verstoring zou vertoonen, zulks voor de circulatiebank geen reden behoefde te zijn om den wisselkoers te laten schieten, indien zij zelve in een positie van voldoende liquiditeit verkeerde. Het trekt de aandacht, dat over deze liquiditeit, die tenslotte den kern van het geheele vraagstuk vormt, in bovenstaande beschouwingen van den Hoofd-Directeur met geen woord gesproken wordt. En eveneens trekt de aandacht, dat de Hoofd-Directeur geenerlei verband legt tusschen de toeneming der uitzettingen in Suriname en de bij de buitenlandsche betalingen ondervonden moeilijkheden.

In de tweede plaats wordt in het Verslag de stelling verdedigd, dat het zilvergeld geen remisemateriaal voor het buitenland is en dat het dus onnatuurlijk is om een uitvoerverbod op te heffen, wanneer deze opheffing afvloeiing van zilvergeld naar het moederland tot gevolg moet hebben.

Daarvan zouden wij het volgende willen zeggen. De S. B. moet evenals andere circulatiebanken werken met een zekere metaaldekking. Deze heeft tweërlei doel, t.w. het bevredigen van de behoeften van hen, die voor het binnenlandsche betalingsverkeer bankpapier wenschen te vervangen door munten, en voorts het regelen der buitenlandsche betalingen. De tweede functie wordt bij andere circulatiebanken vervuld door middel van het goud. De S. B. zou dat wellicht kunnen doen, heeft ook wel een zekeren goudvoorraad, maar het is voor haar niet noodig, dat zij evenals andere circulatiebanken een goudpolitiek volgt, aangezien zij kan steunen op het moederland, waarmee Suriname een muntunie heeft, en waarheen dus het zilvergeld ad libitum verzonden kan worden. In het algemeen zullen wij zeker de muntunies niet gaan verdedigen, maar in het geval van Suriname zijn de bedragen aan zilvergeld, waarom het gaat, zoo miniem, dat de be-

zwaren van een muntunie tusschen moederland en kolonie geheel in het niet zinken.

Nu zal men van deze tweede functie van het zilvergeld in normale tijden niets bespeuren. Van remise van zilvergeld zal dan geen sprake zijn. Het zilver dient, evenals elders het goud, als een reserve voor buitengewone gevallen, en, wordt het daarvoor gebezigd, dan zal daarop gereageerd moeten worden met dezelfde middelen en volgens dezelfde beginselen, waarmee elders goudafvloeiing wordt beantwoord. Afvloed van zilver uit Suriname is dus in de gegeven omstandigheden niet meer abnormaal dan afvloed van goud elders. Men zal er ten onzent niet aan denken om de zorg voor den goudvoorraad te leggen in handen der Regeering en daarvan de centrale bank te onlasten; en ook zal men zich elders wel hoeden voor de opvatting, als zoude het op een vast peil houden van den wisselkoers een uitsluitend belang van enkele kooplieden zijn. Ten aanzien van Suriname heerschen hier echter ongelukkigerwijze andere opvattingen.

Tenslotte de oneenigheid tusschen de Postpakketdienst en de S. B. Deze toestand is inderdaad abnormaal en eischt verbetering. Deze kan van twee zijden komen. Of de S. B. kan haar afgiftekopers verlagen, en weder brengen op een lager niveau, dat ook vroeger, naar wij meenen, $100\frac{1}{2}\%$ bedroeg, en waarbij dan tevens de aankoopkoers een half procent verlaagd zou moeten worden; of het pakkettarief kan worden verhoogd, opdat het uitvoerpunt van zilvergeld per pakketpost in overeenstemming kome met dat per gewone scheepsgelegenheid. Wij kunnen niet beoordeelen, welke bezwaren tegen den eersten maatregel zouden bestaan. In het verslag der S. B. wordt men daaromtrent niets gewaar. Het ware wel wenschelijk, wanneer dit punt t.z.t. nog eens tot klaarheid zou worden gebracht.

V. S.

MAANDCIJFERS.

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN.

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)

I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	April 1930	Jan./Apr. 1930	Jan./Apr. 1929
Prod. Steenkolen in tonnen .	977.466	4.018.743	3.702.911
Aantal normale werkdagen .	25 ¹⁾	101	101

II. Bruinkolenmijn „Carisborg”.

	April 1930	Jan./Apr. 1930	Jan./Apr. 1929
Netto-productie in tonnen . .	23.834 ²⁾	83.442	30.465,4
Aantal normale werkdagen	26	92	31

III. Zoutmijnen.

(Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)

	April 1930	Jan./Apr. 1930	Jan./Apr. 1929
Afgeleverd:			
Geraff. zout (ton)	3.123	12.669	12.613
Industriezout („)	32	221	172
Afvalzout („)	198	801	1.010
Aantal normale werkdagen	23	99	102

Arbeiders.

Aantal.	Gezamen- lijke Steenkolen- mijnen	Bruin- kolenmijn „Carisborg”	Zoutmijnen
1 Mei 1930	{ 11.126 ³⁾ 26.510 ⁴⁾	161	142
1 Mei 1929	{ 10.506 ³⁾ 24.541 ⁴⁾	170	178

¹⁾ Staatsm. en Domaniale mijn 25 dagen; overige mijnen 24 dagen.

²⁾ 16.607 ton ruwe bruinkool en 7.227 ton bruinkoolbrik.

³⁾ bovengronds. ⁴⁾ ondergronds.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Gulden)

	Mei 1930	Sedert 1 Januari 1930	Overeenkomstige periode 1929
Directe belastingen.			
Grondbelasting	2.761.887	10.452.978	9.011.207
Personeele belasting ..	2.334.647	7.755.325	6.534.278
Inkomstenbelasting ..	14.269.835	48.799.368	44.929.002
Vermogensbelasting ..	2.379.970	8.141.929	7.412.907
Dividend- en tantièmebelasting	1.481.706	5.597.291	6.683.843
Invoerrechten	6.057.876	29.759.675	27.485.181
Statistiekrecht	354.779	1.767.331	1.864.779
Accijnzen.			
Zout	195.645	1.023.040	767.938
Geslacht	968.892	4.967.222	4.737.714
Wijn	47.220	753.150	777.390
Gedistilleerd	3.339.016	15.102.815	14.614.276
Bier	1.364.333	5.899.267	5.279.650
Suiker	3.840.553	20.220.173	18.382.681
Tabak	2.558.041	11.901.644	11.044.577
Belasting op gouden en zilveren werken	92.061	445.722	418.272
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	2.056.657	11.016.391	11.598.888
Registratierechten	2.640.307	12.741.450	16.660.998
Successierechten	3.323.086	19.176.656	18.036.175
Domeinen, wegen en vaarten			
	301.581	2.211.855	1.509.850
Staatsloterij			
	16.947	234.684	234.729
Loosgeld			
	392.179	2.046.591	1.974.158
Totaal-Generaal ..	50 777.308	220.014.357	209.988.494

1) Hieronder begrepen f 398.469 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursbel.). 2) Id. f 2.130.279. 3) Id. f 3.588.864.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	Mei 1930	Sedert 1 Januari 1930	Overeenkomstige periode 1929
Verdedigingsbelast. I	2.749.804	9.538.743	8.582.822
Verdedigingsbelast. II	4.826.286	16.544.625	14.867.599
Opcenten:			
Grondbelasting	553.786	2.101.233	1.810.815
Personeele belasting ..	410.543	1.472.126	1.333.605
Inkomstenbelasting ..	1.331	4 659	303.742
Vermogensbelasting ..	1.332.939	1.847.106	4.142.593
Dividend- en tantièmebelasting	488.993	4.572.620	2.205.668
Accijnzen op Suiker	—	580.416	3.676.536
„ „ Wijn	9.444	150.630	155.478
Gedistilleerd	333.902	1.510.282	1.461.428
Zegelrecht van buitl. eff.	103.429	2.007.970	496.805
Totaal	10.810.457	40.330.510	39.037.091

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

	Mei 1930	Sedert 1 Januari 1930	Overeenkomstige periode 1929
Wegenbelasting	1.862.432	6.920.543	5.861.038
Rijwielbelasting	36.060	157.353	80.400
Totaal	1.898.492	7.077.896	5.941.438

1) 90 % der werkelijke opbrengst; art. 39 der Wegenbel. wet.

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1930.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1927/28	—	—	186.392	651
1928/29	5.266	83.842	892.469	147.980
1929/30	4.156.103	4.457.401	47.717.613	7.992.819
1930/31	6.291.609	3.214.082	2.894	479
Totaal ..	10.452.978	7.755.325	48 799.368	8.141.929

POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN TELEFONIE.

	Opbrengst	
	April 1930	April 1929
Posterijen	f 4.292.954,—	f 4.352.771,—
Telegrafie	„ 549.928,—	„ 633.144,—
Telefonie	„ 2.036.916,—	„ 2.093.952,—

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. ... beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANK DISCONTO'S.

	Disc. Wissels. 3 25 Mrt. '30	Lissabon ... 8 28 Juli '28
Ned. Bk. { Bel. Binn. Eff. 4 7 Mrt. '30		Londen ... 3 1 Mei '30
{ Vrsch. in R.C. 4 7 Mrt. '30		Madrid ... 5 1/2 19 Dec. '28
Athene ... 9 2 Dec. '28		N.-York F.R.B. 2 1/2 19 Juni '30
Batavia ... 4 1/2 10 Mrt. '30		Oslo ... 4 1/2 20 Mrt. '30
Belgrado ... 5 1/2 28 Mei '30		Parijs ... 2 1/2 1 Mei '30
Berlijn ... 4 21 Juni '30		Praag ... 4 1/2 24 Mei '30
Boekarest ... 9 23 Nov. '29		Pretoria ... 6 17 Aug. '29
Brussel ... 3 30 Apr. '30		Rome ... 5 1/2 19 Mei '30
Budapest ... 5 1/2 28 Mei '30		Stockholm ... 3 1/2 2 Apr. '30
Calcutta ... 6 3 Apr. '30		Tokio ... 5.4 18 Oct. '27
Danzig ... 4 1/2 24 Juni '30		Weenen ... 5 1/2 23 Mei '30
Helsingfors ... 6 1/2 28 Apr. '30		Warschau ... 6 1/2 12 Juni '30
Kopenhagen ... 4 3 Mei '30		Zwits. Nat. Bk. 3 3 Apr. '30

OPEN MARKT.

	1930				1929	1928	1914
	21 Juni	16/21 Juni	9/14 Juni	2/7 Juni	17/22 Juni	18/23 Juni	20/24 Juli
Amsterdam Partic. disc. Prolong.	1 3/4	1 3/4-2	1 1/2-2 1/16	1 3/4-2 1/4	5 3/16-5 1/16	4-1 1/4	3 1/8-3 1/16
Londen Daggeld ... Partic. disc.	1 1/2-2	1 1/2-2 1/2	1 1/4-2 3/4	1 1/4-2	4-5 1/4	2 1/2-3 1/2	1 3/4-2
Berlijn Daggeld ... Partic. disc.	1 1/2-3	1 1/2-4 1/2	2 1/2-4 1/2	5-6 1/4	6 1/4-8 1/2	5-7 1/2	—
New York Daggeld 1) Partic. disc.	2 1/2-3 1/4	2 1/2-3 1/4	2 1/2-3 1/4	3-1 1/4	7-1 1/4	5 1/2-6 3/4	1 3/4-2 1/2

1) Koers van 20 Juni en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
17 Juni 1930	2.48 3/4	12.08 1/2	59.34	9.76 1/2	34.70	100 1/8
18 „ 1930	2.48 19/16	12.08 1/2	59.35	9.76 1/2	34.71	100 1/8
19 „ 1930	2.48 19/16	12.08 1/2	59.34	9.76 1/2	34.70 1/2	100 1/8
20 „ 1930	2.48 19/16	12.09 1/16	59.36	9.77	34.73	100 1/8
21 „ 1930	2.48 19/16	12.09 1/16	59.36 1/2	9.77 1/2	34.73 1/2	100 1/8
22 „ 1930	2.48 19/16	12.09 1/16	59.36 1/2	9.77 1/2	34.73 1/2	100 1/8
23 „ 1930	2.48 19/16	12.09 1/16	59.36 1/2	9.77 1/2	34.73 1/2	100 1/8
Laagste d.w. 1)	2.48 21/32	12.08 1/16	59.31 1/2	9.75 1/2	34.68	100
Hoogste d.w. 1)	2.48 19/16	12.09 1/16	59.38	9.77 1/2	34.74	100 1/8
16 Juni 1930	2.48 19/16	12.08 1/16	59.33 1/2	9.76	34.69 1/2	100 1/8
9 „ 1930	—	—	—	—	—	—
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
17 Juni 1930	48.17 1/2	35.12 1/2	7.37 1/2	1.48	13.03	28.85
18 „ 1930	48.18 1/2	35.12 1/2	7.37 1/2	1.48	13.03	29.—
19 „ 1930	48.17	35.12 1/2	7.37 1/2	1.48	13.03	29.38
20 „ 1930	48.19 1/2	35.15	7.38 1/2	1.48	13.03 1/2	29.32 1/2
21 „ 1930	48.20 1/2	35.15	7.38 1/2	1.48	—	—
22 „ 1930	48.22 1/2	35.15	7.38 1/2	1.48	13.03 1/2	28.97 1/2
23 „ 1930	48.22 1/2	35.15	7.38 1/2	1.48	13.02	28.65
Laagste d.w. 1)	48.15	35.05	7.37	1.47	13.02	28.65
Hoogste d.w. 1)	48.25	35.15 1/2	7.38 1/2	1.49	13.05	29.50
16 Juni 1930	48.20	35.10	7.37 1/2	1.48	13.03	29.12 1/2
9 „ 1930	—	—	—	—	—	—
Muntpariteit	48.—	35.—	7.371	1.488	13.09	48.52 1/2

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
17 Juni 1930	66.82 1/2	66.57 1/2	66.60	6.26 1/2	92	2.48 1/8
18 „ 1930	66.82 1/2	66.60	66.62 1/2	6.26 1/2	91 3/4	2.48 3/8
19 „ 1930	66.82 1/2	66.57 1/2	66.60	6.26 1/2	92 1/8	2.48 1/16
20 „ 1930	66.85	66.60	66.62 1/2	6.26 1/2	92 1/8	2.48 1/16
21 „ 1930	66.85	66.62 1/2	66.62 1/2	6.26 1/2	92 1/8	2.48 1/8
22 „ 1930	66.85	66.62 1/2	66.65	6.26 1/2	92 1/4	249
23 „ 1930	66.85	66.62 1/2	66.65	6.26 1/2	92 1/4	249
Laagste d.w. 1)	66.75	66.50	66.52 1/2	6.25 1/2	91 3/4	2.48 1/4
Hoogste d.w. 1)	66.90	66.65	66.67 1/2	6.27	92 3/4	2.49 1/4
16 Juni 1930	66.80	66.55	66.57 1/2	6.26 1/2	92 3/4	2.48 1/8
9 „ 1930	—	—	—	—	—	—
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	95 3/4	2.48 3/4

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
17 Juni 1930	4,85 ¹³ / ₁₆	3,92 ³ / ₈	23,85 ⁹ / ₈	40,20 ¹ / ₂
18 " 1930	4,85 ²⁵ / ₃₂	3,92 ³ / ₈	23,85 ⁹ / ₈	40,19 ¹ / ₂
19 " 1930	4,85 ⁷ / ₈	3,92 ³ / ₈	23,85 ¹ / ₂	40,19 ¹ / ₂
20 " 1930	4,85 ²⁹ / ₃₂	3,92 ³ / ₈	23,85 ¹ / ₂	40,18 ⁹ / ₈
21 " 1930	4,85 ²⁷ / ₃₂	3,92 ³ / ₈	23,85 ¹ / ₂	40,17 ¹ / ₂
23 " 1930	4,85 ²⁹ / ₃₂	3,92 ³ / ₈	23,83 ³ / ₈	40,17 ¹ / ₂
24 Juni 1929	4,84 ²⁵ / ₃₂	3,91 ¹ / ₈	23,83 ³ / ₈	40,15 ¹ / ₂
Muntpariteit..	4,8667	3,90 ³ / ₈	23,81 ¹ / ₂	40 ¹ / ₁₆

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	7 Juni 1930	14 Juni 1930	16/21 Juni '30 Laagste/Hoogste	21 Juni 1930
Alexandrië..	Piast. p. £	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₁₆ 97 ⁹ / ₁₆	97 ¹ / ₂
Athene	Dr. p. £	375	375	376	375
Bangkok....	Sh. p. tical	1/10 ³ / ₈	1/10 ¹ / ₈	1/10 ⁵ / ₈ 1/10 ⁵ / ₈	1/10 ⁵ / ₈
Budapest ...	Pen. p. £	27.78 ¹ / ₂	27.77 ¹ / ₂	27.75 27.80	27.78 ¹ / ₂
Buenos Aires	d. p. \$	42 ⁵ / ₈	41 ⁷ / ₈	41 ¹ / ₂ 41 ⁷ / ₈	41 ⁵ / ₈
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 ⁵¹ / ₆₄	1/5 ¹³ / ₁₆	1/5 ²³ / ₃₂ 1/5 ²³ / ₃₂	1/5 ⁵³ / ₆₄
Constantin..	Piast. p. £	1.025	1.025	1.025	1.025
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/3 ¹ / ₈	1/3 ⁷ / ₁₆	1/2 ⁷ / ₈ 1/3 ¹ / ₈	1/3 ¹ / ₈
Kobe	Sh. p. yen	2/0 ²⁶ / ₆₄	2/0 ¹³ / ₃₂	2/0 ¹ / ₈ 2/0 ¹⁶ / ₃₂	2/0 ¹³ / ₃₂
Lissabon	Escu. p. £	108 ¹ / ₂	108 ¹ / ₂	108 ¹ / ₂ 108 ¹ / ₂	108 ¹ / ₂
Mexico 1)....	\$ per £	10.25	10.25	10.15 10.35	10.25
Montevideo ..	d. per £	45 ¹ / ₈	43 ¹ / ₂	42 ³ / ₄ 44	43 ¹ / ₂
Montreal ...	\$ per £	4.85 ⁹ / ₃₂	4.85 ³ / ₈	4.85 ⁵ / ₈ 4.85 ⁷ / ₈	4.85 ⁵ / ₈
Riod. Janeiro	d. per Mil.	51 ¹ / ₆₄	51 ⁷ / ₃₂	51 ⁵ / ₃₂ 51 ⁹ / ₃₂	51 ⁵ / ₆₄
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/6 ⁷ / ₈	1/6 ⁹ / ₁₆	1/5 ¹ / ₄ 1/6 ⁹ / ₁₆	1/5 ²⁹ / ₃₂
Singapore ...	id. p. \$	2/3 ³ / ₄	2/3 ³ / ₄	2/3 ²¹ / ₃₂ 2/3 ²⁷ / ₃₂	2/3 ³ / ₄
Valparaiso 2)	\$ per £	39.88	39.90	39.89 39.94	39.94
Warschau ..	Zl. p. £	43.34	43.34	43.31 43.37	43.34 ¹ / ₂

1) In het vervolg worden de Mex. \$ niet meer in penc. doch in £ genoteerd. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 3)

Londen 1) N.York 2)	Londen
16 Juni 1930.. 15 ¹¹ / ₁₆ 33 ³ / ₈	16 Juni 1930... 84/11 ¹ / ₂
17 " 1930.. 15 ¹⁵ / ₁₆ 34 ¹ / ₈	17 " 1930... 85/0
18 " 1930.. 15 ¹¹ / ₁₆ 34	18 " 1930... 85/0
19 " 1930.. 15 ¹⁵ / ₁₆ 34 ¹ / ₈	19 " 1930... 85/0
20 " 1930.. 15 ¹⁵ / ₁₆ 33 ³ / ₈	20 " 1930... 85/0
21 " 1930.. 15 ¹ / ₂ 33 ³ / ₄	21 " 1930... 85/0
22 Juni 1929.. 24 ¹ / ₂ 52 ¹ / ₂	22 Juni 1929... 84/11 ¹ / ₂
27 Juli 1914.. 24 ¹ / ₁₆ 59	27 Juli 1914... 84/11

1) In pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) In sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen.	7 Juni 1930	15 Juni 1930
Saldo bij de Ned. Bank	f 15.399.908,94	f 13.724.882,97
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	" 15.931,73	" 138.249,88
Voorschot op ult. Mei '30 aan de gemeente op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opc. op de Rijksinkomstenbelasting	" 30.496.961,25	" 4.123.461,05
Voorschotten aan Ned.-Indië	" 56.129.656,75	" 57.2-8.744,09
Id. aan Suriname	" 11.362.741,83	" 11.377.707,15
Id. aan Curaçao	" 3.003.012,08	" 3.003.584,98
Kasvord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderp.	" 107.424.164,49	" 107.621.787,63
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 5.500.000,—	" 9.000.000,—
Vordering op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds 1)	" 22.096.134,82	" 20.983.895,24
Vordering op andere Staatsbedrijven 2) ..	" 12.020.689,14	" 11.986.511,76
Verplichtingen.		
Voorschot door de Nederl. Bank ingev. art. 16 van haar octrooi verstrekt..	—	—
Voorschot door de Ned. Bank inrek. courant verstrekt	—	—
Schatkistbiljetten in omloop	f 132.541.000,—	f 132.541.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 26.210.000,—	" 26.210.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank..	—	—
Daggeldleeningen	—	—
Zilverbons in omloop	" 6.335.383,50	" 5.829.884,50
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	" 205.988,10	" 1.113.087,95
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1)	" 30.692.689,81	" 30.096.970,72
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	—	—
Id. aan diverse instellingen 1)	" 8.462.559,99	" 8.482.134,99

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	14 Juni 1930	21 Juni 1930
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas	—	—
Saldo bij de Javasche Bank	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas	f 57.299.000,—	f 61.400.000,—
Schatkistpromessen	" 700.000,—	" 700.000,—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	—	" 41.855.000,—
Waarvan Muntbiljetten	—	" 3.929.000,—
Muntbiljetten in omloop	" 27.300.000,—	" 26.288.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds ..	" 3.394.000,—	" 3.394.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank ..	" 859.000,—	" 858.000,—
Voorschot van de Javasche Bank	" 31.516.000,—	" 30.678.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 23 Juni 1930.

Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 39.003.235,18 Bijbnk. " 408.275,77 Ag.sch. " 11.680.534,13	f 51.092.045,08
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 237.569.755,—	" —
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	—	" 237.569.755,—
Beleeningen	Hfdbk. f 29.976.367,98 Bijbnk. " 6.128.624,23 Ag.sch. " 50.651.096,91	f 86.756.089,12
Op Effecten	f 84.043.180,25	" —
Op Goederen en Spec.	f 2.712.908,87	" 86.756.089,12
Voorschotten a. h. Rijk	—	—
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud	f 64.870.345,—
Muntmat., Goud ..	" 367.053.747,69	f 431.924.092,69
Munt, Zilver, enz.	" 26.835.280,22	" —
Muntmat., Zilver ..	—	" 458.759.372,91 1)
Belegging 1/8 kapitaal, reserves en pensioenfondsen	—	" 25.884.030,87
Gebouwen en Meub. der Bank	—	" 5.000.000,—
Diverse rekeningen	—	" 31.752.903,49
		f 896.814.196,47
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	" —
Reservefondsen	" 7.199.946,44	" 8.000.000,—
Bijzondere reserve	" 8.000.000,—	" 6.709.422,39
Pensioenfondsen	" 6.709.422,39	" 790.921.230,—
Bankbiljetten in omloop	" 790.921.230,—	" 193.050,93
Bankassigatiën in omloop	" 193.050,93	" 16.926.831,86
Rek.-Cour. f Het Rijk	f 16.926.831,86	" 44.450.059,93
saldo's: Anderen ..	" 44.450.059,93	" 61.376.891,79
Diverse rekeningen	—	" 2.413.654,92
		f 896.814.196,47

Beschikbaar metaalsaldo

Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.

1) Waarvan in het buitenland f 23.890.447,18.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschtkb. Metaal-kinge saldo 1)	Dek-kinge perc.
23 Juni '30	64.870	367.054	790.921	61.570	117.320	54
16 " '30	64.873	367.054	806.139	54.024	113.629	53
10 " '30	64.878	367.054	816.879	45.043	112.312	53 ¹ / ₂
2 " '30	64.883	367.054	846.537	25.326	108.774	52
26 Mei '30	64.891	367.021	804.012	54.471	114.933	53
19 " '30	64.895	367.021	815.756	42.530	114.649	53
24 Juni '29	65.976	370.803	778.668	21.390	137.954	57
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
23 Juni 1930	51.092	—	86.756	237.570	31.753
16 " 1930	51.898	—	89.084	237.518	36.842
10 " 1930	52.386	—	81.857	237.432	36.231
2 " 1930	52.422	—	95.797	237.394	39.188
26 Mei 1930	52.407	—	91.181	236.194	40.476
19 " 1930	52.177	—	91.943	236.722	39.443
24 Juni 1929	54.663	—	96.387	175.591	37.676
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 2/8 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCH-BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metant	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Dlv. rekeningen 1)
31 Mei 1930..	926	1.468	508	1.034	506
24 " 1930..	915	1.297	532	1.033	498
17 " 1930..	925	1.377	533	1.029	502
10 " 1930..	947	1.399	631	1.021	491
1 Juni 1929..	840	1.685	660	973	315
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa. 2) f 100.000 bij de Ned. Bank gedep.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
21 Juni 1930	163.800		276.200	50.600	33.080
14 " 1930	163.500		279.300	47.400	32.820
7 " 1930	166.700		276.400	49.600	36.300
24 Mei 1930	138.961	27.409	272.153	50.003	37.508
17 " 1930	138.667	27.683	275.705	45.032	38.055
10 " 1930	138.958	29.182	278.423	48.181	37.499
3 " 1930	138.964	29.723	272.507	49.047	40.066
22 Juni 1929	161.429	21.454	304.670	43.483	42.834
23 Juni 1928	174.040	15.294	307.594	50.013	118.160 ^a
23 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekening-ingen ¹⁾	Dek-kings-percentage
21 Juni 1930		150.200		***	50
14 " 1930		147.500		***	50
7 " 1930		141.400		***	51
24 Mei 1930	9.590	39.056	50.057	34.423	52
17 " 1930	9.468	37.546	50.428	33.947	52
10 " 1930	9.198	37.681	53.548	32.528	51
3 " 1930	8.824	36.330	54.025	29.588	53
22 Juni 1929	9.812	27.312	100.097	35.631	53
23 Juni 1928	15.379	20.549	79.399	60.144	53
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa. ²⁾ Basis ^{1/6} metaaldekking.

BANK VAN ENGLAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
18 Juni 1930	157.490	359.247	57.363	7.099	16.641
11 " 1930	157.180	364.002	52.259	6.804	13.943
4 " 1930	156.879	359.799	56.190	6.476	12.717
28 Mei 1930	158.117	356.132	61.054	6.805	11.516
21 " 1930	158.444	354.694	62.804	6.838	13.643
14 " 1930	163.348	356.455	65.929	6.404	10.989
19 Juni 1929	163.501	360.304	62.166	7.596	24.756
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserv.	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
18 Juni '30	46.476	16.578	58.332	35.687	58.243	52 ^{19/32}
11 " '30	46.311	8.239	58.822	35.383	53.178	51 ^{20/32}
4 " '30	58.381	8.878	71.082	36.909	57.080	48 ^{13/16}
28 Mei '30	45.578	13.241	58.964	35.907	61.985	57 ^{1/16}
21 " '30	49.788	21.178	57.836	37.035	63.749	54 ^{13/16}
14 " '30	52.793	24.548	58.311	36.457	66.893	56
19 Juni '29	35.402	21.263	56.237	35.555	63.197	55 ^{7/8}
22 Juli '14	11.005	13.738		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in millioenen francs.

Data	Goud ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a.d. Staat
13 Juni '30	43.900	314	6.864	23.579	18.678	2.734	3.200
6 " '30	43.818	309	6.878	23.641	18.678	2.720	3.200
30 Mei '30	43.809	297	6.873	26.343	18.689	2.541	3.200
23 " '30	43.802	297	6.879	27.485	18.702	2.621	3.200
14 Juni '29	36.610	632	7.440	24.827	18.434	2.415	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ²⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-cullieren
13 Juni '30	5.395	1.591	71.936	3.516	1.935	8.605
6 " '30	5.395	1.730	72.559	3.180	1.772	8.535
30 Mei '30	5.395	1.741	73.079	3.500	1.863	10.062
23 " '30	5.395	1.576	70.907	3.010	1.844	13.921
14 Juni '29	5.769	1.648	63.141	5.525	6.192	6.313
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Bij de stabilisatie is de goudvoorraad gewaardeerd volgens de nieuwe waarde van den franc. ²⁾ Sluippost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in millioenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit-ent. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
14 Juni 1930	2.618,8	149,8	422,2	1.543,8	55,1
7 " 1930	2.618,8	149,8	379,8	1.792,6	67,1
31 Mei 1930	2.591,1	149,8	350,8	1.873,7	187,7
23 " 1930	2.585,9	149,8	342,7	1.519,7	53,3
15 " 1930	2.577,7	149,8	297,8	1.584,8	69,1
15 Juni 1929	1.764,3	59,1	318,5	2.555,5	125,8
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-tien	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
14 Juni 1930	101,0	620,0	4.278,8	537,4	219,8
7 " 1930	101,0	612,8	4.572,7	448,8	211,0
31 Mei 1930	101,1	618,5	4.812,5	401,1	210,7
23 " 1930	101,1	615,5	4.045,8	680,2	192,2
15 " 1930	93,0	606,0	4.196,3	556,0	165,8
15 Juni 1929	92,9	471,5	4.191,8	602,6	319,9
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Renten bankscheine 14, 7 Juni, 31, 23, 15 Mei '30, 15 Juni '29, resp. 51; 49; 26; 62; 62; 19 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in millioenen Belgas.

Data	Goud		Goud en zilver o. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. afd. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
19 Juni 1930	1202	715	45	770	32	310	2.885	20	127
11 " 1930	1200	715	45	785	32	310	2.920	9	118
4 " 1930	1199	707	45	804	37	309	2.923	52	86
28 Mei 1930	1200	673	45	830	30	315	2.909	32	113
22 " 1930	1200	673	45	830	29	315	2.875	36	142
20 Juni 1929	1000	456	44	730	48	342	2.450	34	92

¹⁾ 1929.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in millioenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
4 Juni '30	3.060,6	1.641,6	164,7	239,7	189,2
28 Mei '30	3.057,3	1.634,6	163,5	247,0	175,6
21 " '30	3.076,5	1.661,2	171,6	210,0	186,9
14 " '30	3.074,1	1.681,5	174,2	210,5	171,0
7 " '30	3.068,2	1.700,9	174,0	237,4	175,2
30 Apr. '30	3.072,7	1.683,3	178,9	233,5	209,6
5 Juni '29	2.844,0	1.371,5	141,4	977,4	112,7

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Deposi-to's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
4 Juni '30	543,8	1.457,3	2.464,5	170,6	78,0	82,2
28 Mei '30	529,8	1.465,9	2.420,8	170,5	78,6	82,9
21 " '30	528,3	1.452,7	2.438,9	174,2	79,0	83,5
14 " '30	527,9	1.464,9	2.420,8	174,2	79,1	83,6
7 " '30	527,8	1.493,0	2.413,0	174,2	78,5	83,0
30 Apr. '30	529,5	1.507,3	2.433,9	174,2	77,9	82,5
5 Juni '29	147,3	1.647,4	2.365,8	175,5	70,8	74,4

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in millioenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-ingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
28 Mei '30	67	16.837	5.889	1.742	20.591	7.159
19 " '30	43	16.806	5.855	1.757	20.564	7.132
12 " '30	47	16.806	5.811	1.755	20.618	7.100
5 " '30	79	16.852	5.792	1.727	20.457	7.079
30 Apr. '30	74	16.964	5.791	1.774	20.732	7.055
29 Mei '29	680	16.202	5.798	1.617	19.655	6.765

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

24 Juni 1930.

De tarwe-prijzen hebben deze week weder verdere verlaging ondergaan als gevolg van gunstige weerberichten omtrent het op het Noordelijk halfrond te velde staande gewas. De regen, welke in het einde der vorige week in Canada en het Noord-Westen der Vereenigde Staten gevallen was, had in het begin dezer week flauwe markten in Noord-Amerika en ook in Argentinië tengevolge. De verlaagde prijzen waren echter in Europa en wel speciaal in Engeland de oorzaak van verbetering van den ondernemingslust, zoodat daarheen in de eerste dagen der week in sterk toegenomen mate zaken in buitenlandsche tarwe werden gedaan, waarbij Engeland vooral Canadeesche soorten kocht en tevens vrij wat zaken gedaan werden in Australische tarwe. Ook bestond er meer vraag op het vasteland; waar vrij wat Hardwinter uit de Vereenigde Staten en Plata-tarwe werd gekocht. Deze toegenomen Europeesche vraag, benevens nieuwe berichten omtrent te weinig regenval in Canada hadden op 17 Juni een prijs herstel tengevolge, waartoe ook minder gunstige berichten uit Frankrijk meewerkten. Daar hebben namelijk den laatsten tijd ongunstige weersomstandigheden geheerscht, welke in verschillende gedeelten van het land ernstige klachten omtrent de te verwachten tarwe-opbrengsten tengevolge hebben. Ook de weinig bevredigende resultaten van den Italiaanschen tarwe-oogst, die volgens sommigen kleiner zal zijn dan $2\frac{1}{2}$ miljoen quarters, waarop hij officieel wordt geraamd (vorig jaar $3\frac{1}{2}$ miljoen quarters); werkten tot de minder flauwe stemming der tarwemarkt mede. Daarna hebben echter onder de factoren, die den prijsloop beheerschen, de goede oogstberichten weder de overhand gekregen. Centraal en Zuid-Oostelijk Europa en Engeland rapporteeren zeer gunstig over het te velde staande graan en ook in Duitschland zijn de vooruitzichten nog steeds goed, ofschoon hier en daar na de lange periode van droogte sterk naar regen wordt verlangd. Na de eerste dagen der week was bovendien de Europeesche vraag weder klein, hetgeen al spoedig tot een nieuwe prijsdaling heeft geleid, welke vooral een belangrijken omvang aannam, toen overal in de Canadeesche Prairie-Provincies, alsmede in het Noord-Westen der Vereenigde Staten weder volop regen viel, welke de vooruitzichten daar weder aanzienlijk heeft verbeterd. De tarweprijzen aan de termijnmarkt te Chicago kwamen aanmerkelijk beneden het niveau van het einde van Mei 1929, toen de lage tarweprijzen de aanleiding werden tot het ingrijpen der Noord-Amerikaansche regeering. Ook te Winnipeg staat tarwe veel lager dan in dien tijd het geval was, doch de prijzen van December 1923, de laagste, die te Winnipeg sedert den oorlog zijn voorgekomen, zijn nog niet weder bereikt. Intusschen zijn de voorraden tarwe, welke in Noord-Amerika aanwezig zijn, nog altijd zeer groot. Ondanks het feit, dat waarschijnlijk in Europa de opbrengst van tarwe kleiner zal zijn dan in het vorige jaar, ziet het er dan ook voor den afzet dier groote Amerikaanse voorraden slecht uit, vooral wanneer de nieuwe oogsten weder een ruime opbrengst zullen geven. Van de wintertarwe der Vereenigde Staten, waarvan het oogsten nu in vollen gang is, valt de opbrengst mee. Er zijn wel gedeelten van de wintertarwe-gebieden, zooals de staat Ohio, waar de vooruitzichten slecht zijn, doch in het Zuid-Westen en ook in Kansas is het beschoot grooter dan men verwacht had. Verder staat ook in de Vereenigde Staten de zomertarwe er zeer goed voor. Voor den afzet van buitenlandsche tarwe naar Duitschland zijn voor de naaste toekomst de vooruitzichten iets beter, omdat de voorraden inlandsche tarwe daar nu sterk zijn geslonken en in de maand Juli de verplichte hoeveelheid inlandsche tarwe, welke de molens moeten gebruiken, waarschijnlijk van 50 pCt. op 30 pCt. zal worden verlaagd. Daarna zal het echter niet lang meer

duren tot in Duitschland de nieuwe tarwe-oogst binnen zal zijn. Tegenover den kleinen Argentijnschen oogst staat nu reeds eenigen tijd de zeer groote tarwe-opbrengst van Britsch-Indië en dit land speelt tegenwoordig, vooral op de Engelsche markt, een vrij belangrijke rol. De weerberichten uit Canada en het Noord-Westen der Vereenigde Staten zullen in de naaste toekomst een zeer belangrijke plaats blijven innemen in de factoren, die den loop der tarweprijzen bepalen. Ook de verdere ontwikkeling in Frankrijk en het eventueel voortduren van het droge weder in Duitschland zullen daarop van invloed kunnen zijn, doch in de allereerste plaats zal zeker rekening te houden zijn met het weder in Noord-Amerika. Daarom reageeren dan ook de prijzen zoo bijzonder sterk op berichten omtrent droogte of regenval in Noord-Amerika, nu daar zoo buitengewoon groote hoeveelheden tarwe aanwezig zijn. Op 23 Juni openden Chicago en Winnipeg weder zeer flauw, doch in den loop van den dag trad een herstel in, vooral wegens de iets betere stemming der fondsenmarkt, welke zeer flauwe houding in den loop der afgelopen week had bijgedragen tot de flauwe graanmarkt. Het slot was voor tarwe te Chicago en Winnipeg 2 à 4 dollarcent per 60 lbs. aan de Argentijnsche termijnmarkten 10 centavos per 100 KG. lager dan op den 16den. Sedert het begin der maand zijn de tarweprijzen in Noord-Amerika nu ongeveer 14 pCt. gedaald.

In Rogge blijven de zaken nog altijd moeilijk. Rusland blijft Rogge aanbieden en in den loop der week zijn daarin naar Nederland eenige vrij belangrijke zaken tot stand gekomen tot een vrij wat lagere prijs dan onlangs, toen evenals nu, vooral met het oog op de lage prijzen, zulke zaken werden gedaan. De Europeesche Rogge-oogsten blijven zich gunstig ontwikkelen. Niet slechts wordt in Duitschland nog altijd een groote Rogge-oogst verwacht, maar ook uit Rusland zijn de berichten voor deze graansoort zeer gunstig, evenals ook voor tarwe, gerst en haver.

Voor maïs hebben de prijzen zich deze week goed kunnen handhaven, vooral tengevolge van kleine verschepingen uit Argentinië, waar het natte weder van den laatsten tijd den aanvoer van maïs, die droog genoeg is om te worden verscheept, nog steeds binnen zeer beperkte grenzen houdt. Zelfs schijnt het, dat een belangrijke hoeveelheid maïs in Argentinië door den overmatigen regen geheel verloren is gegaan, zoodat de ramingen van het Argentijnsche uitvoeroverschot vrij wat zijn verlaagd. Dit heeft bijgedragen tot een over het algemeen vrij vaste stemming voor Plata-maïs, zoowel aan de Argentijnsche termijnmarkten als in Europa. De beperkte hoeveelheden Plata-maïs, welke ter verscheping komen, vinden dan ook in Europa gemakkelijk opname tot prijzen, die zeer veel hooger zijn dan die, welke voor Donau-maïs worden betaald. Daar echter grootere Argentijnsche verschepingen verwacht worden, zoodra het weder in Argentinië beter wordt, bestaat voor Plata-maïs op iets verwijderde aflading zeer weinig ondernemingslust, ofschoon die posities vrij wat lager te koop zijn dan spoedige verscheping. Donau-maïs bleef ruim aangeboden, doch daarvoor bestond goede vraag in Italië, terwijl ook in Engeland vrij wat zaken in Donau-maïs tot stand kwamen. Nederland vervulde dus ten opzichte van de zaken in Donau-maïs niet meer die belangrijke rol van eenigen tijd geleden. Wel kwamen naar Nederland geregeld zaken in Donau-maïs tot stand, doch daar in tegenstelling met andere graansoorten de prijzen van maïs den laatsten tijd vrij

DE Pandbrieven der N.V. Insulaire Hypotheekbank te Zierikzee behooft tot de beleggingsfondsen der Rijkspostspaarbank, der Rijksverzekeringsbank en van het Kroondomein

Verkrijgbaar $4\frac{1}{2}$ pCts. Pandbrieven à 99 pCt.
Pandbrieven op 1 Jan. 1930: f 19.052.700.—

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	15/21 Juni 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	15/21 Juni 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	1930	1929
Tarwe	11.969	626.393	769.162	1.277	25.716	58.434	652.109	827.596
Rogge	14.704	211.814	104.589	5.458	24.440	—	236.254	104.599
Boekweit	253	7.307	11.974	49	1.467	—	8.774	11.974
Maïs	9.044	464.929	340.508	346	78.695	98.856	543.624	439.364
Gerst	4.519	221.534	197.051	1.805	20.150	1.731	241.684	198.782
Haver	3.418	102.550	101.482	—	2.602	2.740	105.152	104.228
Lijnzaad	2.780	36.822	85.056	695	138.066	188.792	174.888	273.848
Lijnkoek	610	83.723	111.596	—	—	250	83.723	111.846
Tarwemeel	1.000	52.976	43.161	2.375	18.338	15.310	71.314	58.471
Andere meelsoorten	101	9.796	8.913	—	—	—	9.796	8.913

stabiel geweest zijn, nog groote hoeveelheden in Roemenië aanwezig zijn en gerst zoo buitengewoon goedkoop te koop is, was van een levendige vraag toch eigenlijk geen sprake. De verschepingen van Roemenië zijn eigenlijk niet groot, doch desondanks was voor stoomende Donau-mais de markt voortdurend gedrukt, terwijl ook voor Juni-afloading in Nederland over het algemeen weinig vraag bestond. Dit wijst wel op den teleurstellenden omvang van het maïsverbruik. Uit Zuid-Afrika wordt mais geregeld aangeboden, doch van zaken daarin hoort men naar het vasteland zeer weinig. Flauw was mais aan het begin der week in Noord-Amerika, doch later is enig prijs herstel tot stand gekomen. Het weder is daar gunstig voor den nieuwen oogst. Ook Argentinië is tenslotte wegens beter weder flauwer gelopen, alsook wegens de geringe Europeesche vraag voor mais op aflading. De prijsstijging van het begin der week ging daardoor bijna geheel verloren.

Voor gerst bevinden de prijzen zich nu op een ongekend laag peil, doch daar Duitschland zich nog altijd van inkoop van gerst onthoudt en zeer groote hoeveelheden Russische gerst onderweg zijn, is tot nog toe geen prijs herstel tot stand gekomen. Uit Roemenië blijft gerst voortdurend ruim aangeboden en blijkens de offertes op aflading in de eerstvolgende maanden is ook in Rusland nog veel gerst aanwezig. Koopers voor die groote hoeveelheden zullen waarschijnlijk voorloopig nog zeer moeilijk te vinden zijn. Slechts indien Duitschland weder als koper van buitenlandsche voergerst mocht gaan optreden, is een verbetering der gerstprijzen mogelijk. Na een aanvankelijk prijs herstel is gerst ook weder flauw gelopen in Noord-Amerika, doch de prijzen zijn er nog altijd te hoog voor export naar Europa. In Roemenië en Bulgarije is met het oogsten van de nieuwe gerst begonnen. Er worden daar ruime opbrengsten verwacht, hetgeen dus ook al niet tot verbetering der gerstprijzen zal bijdragen, terwijl ook uit Rusland de berichten over den nieuwen gerstoogst zeer gunstig zijn.

Nu in Duitschland geen uitvoerrecht op haver meer wordt betaald, zijn zaken in Deutsche haver naar de verschillende West-Europeesche invoerlanden vrijwel tot staan gekomen. Poolsche haver wordt echter geregeld aangeboden en ook wel verhandeld, speciaal naar Engeland, doch tot

een verhooging der haverprijzen heeft het uitblijven van nieuwen Duitschen export nog niet geleid. Slechts werden deze week wat meer zaken gedaan in Plata-haver naar Antwerpen, terwijl ook Engeland bescheiden inkoop deed van Plata- en Chileensche haver.

SUIKER.

De afgelopen week gaf weder zeer flauwe markten te zien.

De gebeurtenis van belang in deze week was de in werking treding van de nieuwe Tariefwet in Amerika. Hierdoor is het invoerrecht voor Cubasuiker op 2 d.c. en voor onbeschermd suiker op 2.5 d.c. gebracht.

Met het vooruitzicht op deze verhooging werd in Amerika reeds sedert eenigen tijd suiker gekocht om alsnog van het lagere invoerrecht te profiteren. De afzet van geraffineerd was in den laatsten tijd dermate onbevredigend, dat de voorraden van ruwe suiker ook hierdoor zeer zijn toegenomen, hetgeen een drukkenden invloed op de markt uitoefende.

De termijnmarkt te New-York opende zeer flauw en de noteringen daalden weer tot een ongekend laag peil. Het slot was prijshoudend met de volgende noteringen: Juli 1.29; Sept. 1.38; Dec. 1.48; Jan. 1.50 en Mrt. 1.57, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 3.24 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 35.000 tons, de versmeltingen 52.000 tons tegen 68.400 tons verleden jaar en de voorraden 488.000 tons tegen 712.300 tons.

De Cuba-statistiek luidt als volgt:

Table with 3 columns: Year (1930, 1929, 1928), Tons, and various categories: Cubaproductie, Consumptie, Weekontv. afscheephavens, Totaal sedert 1/1, Weekexport, Totale export sedert 1/1, Voorraad afscheephavens, Voorraad binnenland, Aantal werkende fabrieken.

Volgens F. O. Licht is de stand der bieten over het

STATISTISCH-OVERZICHT

Large table with multiple columns: Jaargemidd., TARWE, ROGGE, MAIS, GERST, LIJNZAAD, STEENKOLEN, PETROLEUM, IJZER, KOPER. Includes sub-columns for price per 100 K.G., per barrel, per ton, etc., and specific values for various months and years.

* Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. † = Western vóór de invoering van Manitoba No. 3. ‡ Zuid-Russische.

algemeen bevredigend. doch wordt in verschillende streken naar doordringende neerslag verlangd.

In Engeland ging slechts weinig om in Ruwsuiker tot ca. Sh. 6/9 per Cwt.

De termijnmarkt te Londen was flauw gestemd en de no-teeringen luidden aan het einde der week als volgt:

Juni	Bietsuiker 88° fob. Sh.	5/10½
Augustus	" " " "	5/11½
December	" " " "	6/2¼
Januari	Rietsuiker 96° cif. " "	7/-
Maart	" " " "	7/3½
Mei	" " " "	7/6

Op Java verkocht de V.I.S.P. nog ca. 20.000 tons Superieure tot f 9.—. Daarna trokken koopers zich terug. De totale verkoop der V. I. S. P. van nieuwe oogst-suiker beloopt thans nog slechts ca. 260.000 tons.

Hier te lande brokkelden de prijzen aanvankelijk af. De no-teeringen op de Amsterdamsche termijnmarkt luidden aan het slot als volgt: Aug. f 9½; Dec. f 10.—; Mrt. f 10½ en Mei f 10½. De omzet bedroeg 4100 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 18 Juni 1930.

De Amerikaansche katoenmarkt heeft sedert wij 14 dagen geleden ons laatste rapport publiceerden een groote verandering ondergaan. Prijzen bleven tot gisteren dalen en futures noteerden in Liverpool voor alle maanden tot Juli 1931 onder 7 d. per lb. Later in den middag liepen prijzen echter weer op en sloten Juli futures 20 punten hooger dan het laagste punt, terwijl alle maanden slechts weinig verandering toonden en New-York, na iets duurder te zijn geweest, vrij vast met weinig verandering sloot. Mid-American noteerde gisteren in Liverpool 7.50 d. De laatste keer, dat een dergelijk cijfer bereikt werd, was 7.51 d. op 15 Maart 1927 genoteerd. Egyptische katoen is eveneens lager in prijs, terwijl F.G.F. Sakel gisteren 12.20 d. noteerde. Op 28 Maart 1927 was de no-teering 13.20 d., doch de vorige keer, dat het cijfer van gisteren bereikt is, was op 25 Maart 1916 nl. 12.10 d. Verbruikers van Sakellaridis beweren echter, dat de genoteerde prijzen niet de actuele

prijzen van katoen vertegenwoordigen, daar de points on gestegen zijn en ongeveer gelijk zijn aan een stijging van 2 d. per pond op den genoteerden prijs, waardoor de spinner slechts weinig van de daling profiteert.

De Amerikaansche garenmarkt verkeert nog eenigszins onder den invloed van de vacantie. De fabrieken in de groote spincentra werden eerst gisteren geopend, zoodat er slechts weinig te rapporteeren valt. Er was voldoende belangstelling voor prijzen, doch de gedane biedingen waren over het algemeen op een te lage basis om geaccepteerd te worden. In enkele gevallen van betere kwaliteiten, profiteerden gebruikers van de daling om flinke repeat-orders te plaatsen. Wij vernamen eveneens, dat tenminste één goede post getwijnde garens onder dezelfde omstandigheden geplaatst was. Wat Egyptische garens betreft, waren orders slechts gering en van een gemengd karakter, hoewel in enkele gevallen biedingen voor flinke hoeveelheden gedaan werden tegen prijzen van ca. 3 d. per lb. beneden spinners prijsideën. De cijfers van den „Board of Trade”, betreffende den export van katoenen garens, welke de vorige week gepubliceerd werden, bedroegen voor Mei 12.448.900 pond tegen 11.483.000 pond in April. May shipments bedroegen in 1928 14.066.800 pond en in 1929 16.026.000 pond. Het is wel vermeldenswaard, dat Duitschland en Nederland samen 5.807.600 pond ruwe garens afnamen in de afgelopen maand tegen een totaal export van 11.180.600 pond.

De doekmarkt heeft zich nog niet aan de nieuwe prijsideën, door de daling van katoenprijzen veroorzaakt, aangepast. Er blijft een goede belangstelling naar prijzen bestaan, doch wij gelooven niet, dat er zaken van eenige beteekenis zijn afgesloten. De flauwe stemming in zilver houdt China nog uit de markt, doch zaken in Indië zijn niet voldoende geregeld om een normale hervatting mogelijk te maken. Met het groot aantal fabrieken, dat nu in Lancashire stilstaat, wordt het steeds moeilijker aan ieders behoefte zoo vlug en gemakkelijk te voldoen, als gewoonlijk het geval is en koopers zullen dit niet mogen vergeten, zoodra zij weer in de markt zijn. Intusschen blijft er over het algemeen slechts weinig omgaan.

Liverpoolnoteeringen	4 Juni	11 Juni	18 Juni
F G F Sakellaridis ..	13.30	12.95	12.45
G F No. 1 Oomra	4.20	3.80	3.40

AN GROOTHANDELSPRIJZEN 1)

TIN Locoprijzen Londen per Eng. ton	KATOEN for Middling locoprijzen New York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	RUBBER 4) Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.	THEE Aff. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Suma- tratthee p. ½ K.G.	Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100
£	%	\$ cts.	pence	Sh.	fl.	cts.	cts.	100.0	100.0
261.17/-	100.0	23.25	100.0	2/11.625	18.75	61.375	84.5	100.0	100.0
290.17/6	111.1	17.55	75.5	24.75	17.50	55.375	90.2	111.5	93.2
290.4/-	110.8	17.50	75.3	26.50	19.12½	102.0	76.4	82.75	97.9
295.12/-	112.9	16.15	69.5	26.00	20.25	108.0	47	76.6	102.4
296.9/6	113.2	16.85	72.7	26.00	18.37½	98.0	47	76.6	96.2
299.15/6	110.7	17.90	77.0	26.50	18.62½	99.3	47	76.6	99.4
292.-/6	111.5	19.70	84.7	26.50	18.50	98.7	45.375	73.9	90.2
287.12/6	109.8	22.05	94.4	26.50	17.87½	95.3	44.25	72.1	96.1
264.2/6	100.9	20.65	88.8	26.75	16.87½	90.0	45.25	73.7	93
264.4/6	100.9	20.25	87.1	28.50	17.25	92.0	46	74.9	96
266.13/6	101.8	19.70	84.7	28.75	17.75	95.3	46	74.9	89.25
255.1/-	97.4	19.25	82.8	29.75	17.37½	92.7	46	74.9	84.5
233.10/6	89.2	18.35	78.9	31.75	16.75	89.3	46	74.9	79.5
233.17/6	89.3	19.35	83.2	33.25	16.87½	90.0	47	76.6	79
234.6/-	89.5	20.65	88.8	33.00	16.87½	90.0	47	76.6	74.25
230.13/-	88.1	21.55	92.7	32.25	16.62½	88.7	48.25	78.6	78.25
218.8/6	83.4	21.35	91.8	31.75	15.75	84.0	49	79.8	73.25
211.19/-	80.9	21.75	93.5	31.25	15.50	82.7	49.875	81.3	71.25
211.18/-	80.9	19.30	83.0	30.00	16.00	85.3	51.875	84.5	67.75
214.7/6	81.9	18.55	79.8	29.00	15.87½	84.7	52.75	86.0	70.25
221.19/-	84.8	19.45	83.7	27.25	14.62½	78.0	53	86.4	73
232.10/6	88.8	19.90	85.6	27.50	14.00	74.7	53	86.4	75.75
228.8/-	87.2	20.45	88.0	28.00	13.92½	74.3	51.75	84.3	76.5
222.7/6	84.9	20.20	86.9	28.75	13.77½	73.5	53.125	86.6	77.25
222.11/-	85.0	20.10	86.5	27.75	13.37½	71.3	54	88.0	74.25
221.0/6	84.4	21.25	91.4	27.50	13.50	72.0	54	88.0	72.75
207.5/6	79.2	20.45	88.0	27.25	13.37½	71.3	54	88.0	74.25
197.5/6	75.3	19.40	83.4	26.25	12.25	65.3	54	88.0	73.50
200.5/-	76.5	18.75	80.6	25.75	12.00	64.0	54	88.0	69.50
209.5/6	79.9	18.65	80.2	24.75	13.42½	71.6	54	88.0	68.50
210.11/-	80.4	18.60	80.0	24.00	13.00	69.3	53.50	87.2	64
205.5/6	78.4	18.90	81.3	23.75	13.47½	71.9	51.75	84.3	64
188.9/6	72.0	18.45	79.4	22.50	13.30	70.9	48.50	79.0	66
182.-/6	69.5	17.50	75.3	23.00	12.50	66.7	41.75	68.0	66.50
178.18/6	66.3	17.25	74.2	21.25	12.07½	64.4	36.75	59.9	60.75
174.13/-	68.7	17.15	73.8	19.25	11.67½	62.3	35	57.0	60.50
174.4/-	66.5	15.45	66.4	17.75	11.40	60.8	35	57.0	58.25
165.18/-	63.4	15.20	65.4	16.50	10.70	57.1	35	57.0	62.25
161.17/6	61.8	16.45	70.8	15.25	10.55	56.3	35	57.0	62.50
145.-/1	55.4	16.50	71.0	18.00	9.80	52.3	34.75	56.6	59.50
138.17/6	53.9	15.85½	68.2½	17.75 9	9.675	52.0	34	55.4	57.9
137.15/-	52.6	14.50 7	62.37	17.50 10	9.75	52.0	33	53.8	67.5 9
133.10/-	51.0	14.05 8	60.4 8	17.50 11	9.625 8	52.7	33	53.8	69.8 11
134.5/-	51.2			17.50 11	9.5875 8	52.0	33	53.8	

1) huidige officieele noteeringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74½ K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. 2) = Malting vóór de invoering van de huidige offic. noteeringswijze (Jan. 1928). 3) Jaar- en maandgemiddelden afgerond op ¼ pence. 4) 10 Juni. 5) 6 Juni. 6) 13 Juni. 7) 20 Juni. 8) 5 Juni. 9) 12 Juni. 10) 19 Juni.

Oostersche koersen	3 Juni	10 Juni	17 Juni
T T op Indië	Vacantie	1/5 ²⁵ / ₃₂	1/5 ²⁵ / ₃₃
" " Hongkong	"	1/3 ⁹ / ₁₆	1/2 ⁷ / ₈
" " Shanghai	1/7 ¹ / ₈	1/6 ³ / ₈	1/5 ¹ / ₄

KOFFIE.

De markt bleef de afgelopen week in kalme stemming verkeeren. Volgens uit Brazilië ontvangen telegrammen bedroegen op 31 Mei de voorraden in het binnenland van Sao Paulo 21.833.000 balen tegen 22.367.000 balen op 30 April, hetgeen eene afname beteekent van 534.000 balen. Te Rio bedroeg de voorraad in de Regeeringspakhuisen op 31 Mei 2.498.000 balen tegen 1.643.000 balen op 30 April, dus eene toename van 855.000 balen. In de opgave van 31 Mei zijn echter begrepen 899.000 balen, welke zich bevinden in de binnenlandsche pakhuisen, stations en wagons, waarmede in de vorige opgave blijkbaar geen rekening werd gehouden.

Van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen afbrokkelend en voor de verschillende Robusta-soorten ongeveer 1 ct. lager.

Aan de locomarkt waren de zaken van weinig betekenis, terwijl de officieele noteringen onveranderd bleven, namelijk 39 ct. per ¼ K.G. voor Superior Santos en 33 ct. voor Robusta.

De prijzen aan de termijnmarkt ondergingen slechts weinig verandering en sluiten na eenige kleine schommelingen vrijwel gelijk aan de vorige week. Aan de Rotterdamse markt waren zij Dinsdag 24 dezer des voormiddags als volgt: Juni 25½, September 23¾, December 21¼, Maart 1931 — 21½, Mei 1931 — 21½ ct.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 56/- a 58/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 58/6 a 62/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 36/9 a 38/-.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Juli-verscheping, 17 ct.; Benkoelen Robusta, Juli-verscheping, 18 ct.; Mandheling Robusta, Juli-verscheping, 20 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Juli-verscheping, 28 ct., alles per ¼ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Maart	Mei
23 Juni	\$ 7,23	\$ 7,05	\$ 6,86	\$ 6,80
16 "	" 7,45	" 7,22	" 7,02	" 6,92
9 "	" 7,84	" 7,58	" 7,40	" 7,29
2 "	" 7,70	" 7,45	" 7,32	" 7,20

Rotterdam, 24 Juni 1930.

THEE.

De theemarkt had in de afgelopen week een vrij vasten onderton en in de Amsterdamsche veiling van 19 dezer liepen de prijzen per saldo niet veel uiteen.

Bladsorten waren eerder iets lager, terwijl ordinare en gebroken sorteeringen ten volle prijshoudend waren.

De middenprijs (P. v. d. T.) bedroeg 59 cts. tegen 57 cts. in de vorige veiling.

De uitvoer van Noordel. Britsch-Indië over Mei beliep 5.9 miljoen lbs. tegen 8.6 miljoen lbs. in 1929.

De oogst van Noordel. Britsch-Indië beliep tot ulto. Mei 32.3 miljoen lbs. tegen 37.6 miljoen lbs. in 1929.

Amsterdam, 23 Juni 1930.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. De vraag naar scheepsruimte nam in den loop van de afgelopen week gestadig toe en betrof in hoofdzaak booten van Montreal naar de Middellandsche Zee. De vrachten toonden een merkbare stijging en nadat voor prompt laden van \$ 0.09 a 0.09½, voor einde Juli/Augustus tot \$ 0.11 en voor Augustus/September \$ 0.11 betaald werd, zijn thans per begin Juli \$ 0.10, eind Juli \$ 0.10½, Augustus \$ 0.11, September \$ 0.11½, per October waarschijnlijk \$ 0.12 en per November \$ 0.12½ verkrijgbaar.

Van de *Northern Range* was niets te doen, doch van de *Gulf* is de vraag iets verbeterd. Een boot van 35.000 qtrs. werd per eerste helft Juli naar U.K. op basis van 1/9 per qtr. opgenomen, terwijl naar Antwerpen of Rotterdam thans \$ 0.10 verkrijgbaar is, met de optie U.K. tegen 2/3. Verder werd een Juli-lading naar Piraeus tegen \$ 0.15½ bevracht met de optie Montreal laden tegen \$ 0.02 minder. Van de North Pacific werd een boot per Augustus tegen 21/- opgenomen. Verder scheepsruimte kan waarschijnlijk tegen 21/6 geplaatst worden, terwijl buitendien een lading

gerst van San Francisco naar U.K. per einde Augustus/begin September tegen 23/6 genoteerd wordt.

La Plata. De toestand is sinds het laatste bericht nog niet verbeterd. Terwijl het slechte weer nog steeds veel opont-houd bij de verschepingen in Argentinië veroorzaakt, ondervinden afladers tevens de grootste moeilijkheden om hun graan in Europa en elders te verkoopen. Van de Bovenrivier werden prompte handige booten naar U.K./Continent tegen 10/- bevracht, met 6 d. minder naar Antwerpen of Rotterdam. Voor een lading naar Marseille en/of Genua werd 11/6 naar 1 en 12/3 naar beide havens betaald. Van Bahia Blanca heeft een 7000 tonner 9/- naar Londen geaccepteerd, terwijl een 5900 tonner van Necochea naar Genua tegen 12/6 bevracht werd.

Salpeter van Chili. De vraag naar ruimte neemt niet toe en is verreweg niet voldoende voor het aantal booten, hetwelk bereid is van de La Plata in ballast naar Chili te varen. De eenige afsluiting der afgelopen week betreft een 8000-tonner per 1/15 Juli op de ongewijzigde basis van 17/- Bordeaux/Hamburg range, 18/- Noord-Spanje, 19/- Middellandsche Zee, 20/- Adriatische Zee of Alexandrië.

Suiker van West-Indië. Bevrachters toonden voorsnog veel belangstelling in scheepsruimte. Van Cuba werden groote booten per medio Juli en Juli/Augustus naar U.K. Continent tegen 11/9 tot 12/- opgenomen. Naar handige booten was de vraag zeer gering. Slechts één van 4500 ton werd per 10/24 Juli van Cuba naar Bordeaux/Hamburg range tegen 12/3 naar één haven, 12/9 naar twee havens in hetzelfde land en 13/- naar twee havens in verschillende landen bevracht.

Donau. Er werden vrij veel booten afgesloten. Voor groote schepen werd 13/9 op basis Antwerpen/Hamburg range betaald, met 6 d. minder voor Antwerpen of Rotterdam, terwijl voor handige booten 14/6 naar dezelfde losrange te verkrijgen was, of 6 d. minder indien Antwerpen of Rotterdam, voor Juni en Juni/Juli laden. Per Augustus was het cijfer 14/3. Naar Scandinavië direct heeft een 5000-tonner 17/- geaccepteerd en wel naar 4 loshavens. Tegen het einde der week was de markt kalmer.

Ook van de *Zwarte Zee* vonden verscheidene afsluitingen plaats tegen 10/6 a 11/- naar het Continent voor Juni en Juli laden, op welke basis verdere booten geplaatst kunnen worden.

Middellandsche Zee. De toestand was vrijwel onveranderd. Er waren weinig orders aan de markt, zelfs voor latere verscheping, en er schijnt voorloopig geen uitzicht te zijn, dat er spoedig een verbetering zal intreden. De vrachten bleven ongewijzigd, maar zeer laag. Ertsladingsen werden o.m. als volgt gesloten:

Bona/Glasgow 6/6, Rotterdam 4/1½, La Calera/Middlesbrough 6/6, Mellila/Rotterdam 4/1½, Huelva/Bordeaux of Nantes 5/9, terwijl voor phosphaat van Tunis naar Rotterdam 6/3, van Sfax naar Rouaan 6¼½, en van Bona naar Rotterdam 5/9 betaald werd.

Noord-Spanje. De markt was iets minder lusteloos, maar door het ruime aanbod van schepen bleven de cijfers ongewijzigd. Van Bilbao naar Rotterdam werd tegen 4/3 en naar Tyne Dock tegen 5/- afgesloten.

Kolen van U.K. Het aanbod van lading wordt niet gunstiger, doordat praktisch geen nieuwe orders ontvangen worden. Onder deze omstandigheden zijn reeders niet in staat de uitgaande vrachten op een hooger peil te brengen. Van Wales werd o.m. afgesloten: Rotterdam 3/9, Lissabon 6/9, Algiers 7/3, Piraeus 8/-, Port Said 7/9, Colombo 14/6, Rio de Janeiro 13/9, Buenos Aires 16/9 en van de Oostkust: Kiel 4/1½, Hamburg 3/3, Rouaan 3/9, Venetië 8/3, Port-Said 8/-, Montevideo 16/6.

RIJNVAART.

Week van 15 t/m. 21 Juni 1930.

Tengevolge van de verminderde aanvoeren en de toename van ledige scheepsruimte, werd in de afgelopen week de stemming flauwer, terwijl de vrachten tengevolge der verminderde vraag naar scheepsruimte verder terugliepen. De ertsvracht naar de Ruhrhavens bedroeg f 0.20 ad f 0.17½ met 4 en f 0.30 ad f 0.27½ met 8 losdagen, per last. Naar den Bovenrijn werd voor ruwe producten gemiddeld f 0.50 ad f 0.60 per last betaald. Het sleeploon werd genoteerd volgens het 30 ad 25 cts. tarief. De waterstand, hoewel langzaam vallend bleef gunstig; zoowel naar den Boven- als naar den Benedenrijn werd op vollen diepgang afgeladen.

In de Ruhrhavens bleef de algemeene toestand ongewijzigd. In den vrachttoestand kwam geen verandering. De vracht voor exporokolen naar Rotterdam bleef onveranderd genoteerd op Mk. 0.60 per ton inclusief sleeploon.

